PK

nasza politechnika

nr 11 (207) listopad 2020

ISSN 1428-295 X

Miesięcznik Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki

SPIS TREŚCI

1 Słowo rektora

TEMAT NUMERU

2 Dziewięć lat trudów i ciężkiej pracy — *Kazimierz Flaga*

INFORMACJE

7 Rektor i Senat PK

8 Pracownicy
Profesorowie tytularni
Doktorzy habilitowani
Doktorzy

14 Wspomnienie:
Dirk Hansen

15 Inauguracja drugiego roku Szkoły Doktorskiej

16 Powstaje LAŚ — ośrodek walki o czyste powietrze

18 Technologie PK gotowe do wdrożenia

19 Złoty Wychowanek PK „Promotorem Polski"

20 „Kobiety w Nauce i w Biznesie" po raz dwunasty

21 XXXIII edycja Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Budowlanych

22 XV Dni Jana Pawła II: „Co dalej?"

ARTYKUŁY

24 Eksperyment edytorski „Środowiska Mieszkaniowego" — *Lesław Peters*

ROZMOWA

27 Zmienia się sposób postrzegania kobiet w nauce — *wywiad z dr hab. inż. Bożeną Tyliszczak, prof. PK*

KALEJDOSKOP

30 Nagroda dla „Cantaty", wyróżnienie dla Marty Stós

31 Jan Zych nagrodzony za „Kopki w Pieninach"

32 Lekkoatleci PK akademickimi wicemistrzami

Na okładce:

Strona I: Rektor prof. Andrzej Białkiewicz dokonał pierwszego wbicia łopaty pod budowę Laboratorium Aerodynamiki Środowiskowej PK (szczegóły na s. 16–17).

Strona IV: W inauguracji drugiego roku Szkoły Doktorskiej PK z powodu pandemii mogło wziąć udział bezpośrednio niewiele osób (zob. na s. 15).

Fotografował: Jan Zych

NASZA POLITECHNIKA
(ISSN 1428-295 X)

Miesięcznik Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki.
Ukazuje się od 1997 roku.

Adres redakcji:
Politechnika Krakowska
ul. Warszawska 24
31–155 Kraków
tel.: (12) 628 25 08

e-mail: naszapol@pk.edu.pl
www.nasza.pk.edu.pl

Kolegium redakcyjne:
REDAKTOR NACZELNY
Lesław Peters
SEKRETARZ REDAKCJI
Katarzyna Tyńska
REDAKTORZY:
Ewa Deskur-Kalinowska, Renata Dudek, Danuta Zajda, Jan Zych

Opracowanie graficzne:
Projekt winiety tytułowej
Magdalena Orczyk
Layout
Ewa Deskur-Kalinowska

Skład: Adam Bania, Wydawnictwo PK

Druk: Drukarnia Kolumb. Chorzów

Nakład: 800 egz.

Za treść nadesłanych materiałów odpowiadają autorzy. Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i zmian redakcyjnych. Nie zwraca materiałów niezamówionych.

Szanowni Państwo, Drodzy Pracownicy, Studenci, Wychowankowie i Przyjaciele Politechniki Krakowskiej

Po raz pierwszy mam honor zwrócić się do społeczności naszej uczelni w „Słowie rektora" na łamach miesięcznika „Nasza Politechnika". To dla mnie szczególne wyróżnienie. Będę się tu dzielić wiadomościami i refleksjami z czasu zarządzania uczelnią, ale też chętnie odpowiem na pytania płynące od pracowników i studentów uczelni.

Czas nadal pełen jest pandemicznych wyzwań. Ich trudność rośnie z każdym tygodniem. W nowym roku akademickim zaczęliśmy kształcenie w formule mieszanej. Chcieliśmy — wsłuchując się w głosy studentów i nauczycieli akademickich — jak najdłużej zachować możliwość prowadzenia zajęć, zwłaszcza praktycznych, w tradycyjnej formie. Jednak dramatycznie szybki rozwój pandemii znów wymusił radykalne ograniczenie form działania uczelni. Najważniejsze jest zapewnienie wszystkim bezpieczeństwa i o to się staramy. Jednocześnie nie chcemy wstrzymywać projektów strategicznych dla naszej przyszłości. Dlatego działamy mimo ograniczeń, szukając najbardziej optymalnych narzędzi pracy w tych okolicznościach.

Zdalnie obradował Senat, tak też wypełniamy wiele obowiązków uczelni. Trwają m.in. procedury związane z wyborem dziekanów. Na osiem stanowisk kandyduje jedenaście osób, wskazanych w uzgodnieniu rektora z radami naukowymi wydziałów. Teraz wydziałowe społeczności opiniują kandydatury w głosowaniach. Dziekanów powoła następnie rektor, a rozpoczną urzędowanie 1 stycznia 2021 r. Wtedy zacznie się też kadencja nowej Rady Uczelni. Dziesięciu kandydatów do niej wskazali senatorowie PK, osiem zgłoszeń spełniło wymogi formalne. Członków Rady powoła Senat uczelni. Trwają także konsultacje w sprawie projektu zmian w „Statucie PK" wynikających m.in. z weryfikacji jego zgodności z ustawą „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce". Nad tym tematem czuwa Senacka Komisja Statutowa.

Rozpoczęliśmy realizację programu rozwoju uczelni; programu, który zyskał aprobatę społeczności PK podczas wyborów rektora. Od listopada działa nowa jednostka pozawydziałowa — Centrum Doskonalenia Badań Naukowych (CDBN). Kieruje nim dr hab. inż. Paweł Ocłoń, prof. PK z Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki. W porozumieniu z dziekanami i radami naukowymi wydziałów trwa kompletowanie Rady Naukowej Centrum. Jego najważniejszym zadaniem jest udzielanie wsparcia pracownikom PK w ich aktywności naukowej i badawczej. Mamy nadzieję, że nowa jednostka będzie trafną odpowiedzią na zgłaszane przez społeczność PK potrzeby — posłuży wsparciem w przygotowywaniu wartościowych artykułów naukowych i znajdowaniu dla nich właściwych ścieżek publikacyjnych, będzie też udzielać szybkiej pomocy w przygotowywaniu wniosków grantowych i aplikowaniu o ośrodki na projekty badawcze. Zebrany w Centrum zespół pracowników ma bogate doświadczenie w tych obszarach. Liczę, że powołanie CDBN przyczyni się do poprawy naszej efektywności naukowej i uzyskania wysokich ocen w ewaluacji dyscyplin uprawianych na PK.

Coraz większe wymagania wobec uczelnianej sieci komputerowej (UCK), związane m.in. z jej większym obciążaniem zdalnym kształceniem i prowadzeniem zaawansowanych prac badawczych, skłoniły nas do przyspieszenia prac nad infrastrukturą informatyczną kampusu PK w Czyżynach. Zdecydowaliśmy o przeznaczeniu 1,8 mln złotych (1 mln 350 tys. złotych z budżetu uczelni i 450 tys. złotych ze środków Wydziału Mechanicznego) na wykonanie części szkieletu światłowodowego wraz z oprzyrządowaniem oraz wyposażenie budynków J i K Wydziału Mechanicznego w sieć i nowoczesne urządzenia informatyczne. Działania te wymagały wykonania zamiennego projektu budowlanego i wykonawczego prac termomodernizacyjnych, rozpoczętych w Czyżynach, uwzględniającego już potrzeby obecnych i nowych użytkowników tamtejszej sieci komputerowej. Mamy nadzieję, że rozwiążemy tak pojawiające się coraz częściej problemy z dostępem do Internetu i poczty elektronicznej w Czyżynach. Decyzja władz uczelni o podjęciu prac w trybie pilnym zapadła po konsultacjach z udziałem specjalistów Działu Informatyzacji oraz Działu Inwestycji i Remontów, władz Wydziału oraz wobec pozytywnej opinii powołanego w ostatnim czasie pełnomocnika rektora ds. informatyzacji uczelni i współpracy z ACK Cyfronet. Strategia informatyzacji PK, opracowana w poprzednich latach, jest obecnie aktualizowana, bo dynamicznie rosną potrzeby naszej społeczności.

W listopadzie — po generalnym remoncie i po przebudowie — do użytku została oddana Galeria „Gil". Dzięki nadbudowie nowej kondygnacji zyskaliśmy ponad 1000 metrów kw. dodatkowej powierzchni użytkowej na cele dydaktyczne i biurowe. Swoje nowe siedziby będą tu mieć m.in.: Szkoła Doktorska, Centrum Transferu Technologii, Centrum Doskonalenia Badań Naukowych, Biuro Współpracy Międzynarodowej wraz z Sekcją „Erasmus", Samorząd Studentów Wydziału Inżynierii Lądowej, Samorząd Doktorantów, Dział Zarządzania Nieruchomościami, będą też sale wykładowe dla Wydziału Informatyki i Telekomunikacji oraz Wydziału Inżynierii Lądowej. Pomysłowo zaaranżowana przestrzeń galerii daje nowe możliwości organizowania konferencji i spotkań biznesowych czy aktywności studenckich. Prace remontowe miały bardzo szeroki zakres. Cały obiekt został dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością (m.in. winda w holu głównym, brak progów w przejściach, węzły sanitarne z przystosowanymi toaletami) oraz obecnych przepisów w zakresie bezpieczeństwa pożarowego. Wykonano wewnętrzne instalacje techniczne (klimatyzacja, wentylacja, elektryczna itp.), dodatkową wentylację mechaniczną, termomodernizację z malowaniem elewacji, zamontowano energooszczędne oświetlenie, wymieniono też całą stolarkę drzwiową. Dzięki zmianie aranżacji zyskały na funkcjonalności sale dydaktyczne i pomieszczenia biurowe na I piętrze. Jest tu też piękna, otwarta przestrzeń dla studentów, m.in. na potrzeby coworkingu. Za sprawną koordynację prac przy przebudowie Galerii „Gil" dziękuję wszystkim zaangażowanym w to pracownikom uczelni.

Po raz ósmy odbyły się w tym roku politechniczne Zaduszki. Uroczystość, zorganizowana przez Koło Seniorów Stowarzyszenia Wychowanków PK, słuchaczy i absolwentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku we współpracy z Samorządem Studentów — z powodu pandemii — wyjątkowo odbyła się w bazylice św. Floriana. Dziękuję organizatorom Zaduszek za ponowne stworzenie nam sposobności do modlitewnego wspomnienia Zmarłych, którzy przed nami budowali naszą uczelnię.

Na koniec, w tym wyjątkowo trudnym czasie pandemii i niepokojów społecznych, gorąco proszę wszystkich o troskliwe dbanie o siebie oraz naszą wspólnotę akademicką. Wierzę, że łączą nas więzy na tyle trwałe i wartościowe, by nie rozluźniły ich pandemiczne ograniczenia i — wybrzmiałe szczególnie mocno po decyzji Trybunału Konstytucyjnego — różnice przekonań. Mamy do nich prawo, możemy o nich dyskutować, dbając jednak, by debata toczyła się w spokoju i z poszanowaniem prawa do różnorodności stanowisk jej uczestników.

Andrzej Białkiewicz

Dziewięć lat trudów i ciężkiej pracy

Kraków ma spore tradycje szkolnictwa technicznego, ale utworzenie Politechniki Krakowskiej wymagało ogromnego wysiłku wielu zaangażowanych w tę ideę ludzi

KAZIMIERZ FLAGA

W dniu 31 maja 1945 r. odbyła się w auli Akademii Górniczej uroczysta inauguracja pierwszego po zakończeniu II wojny światowej, przyśpieszonego roku akademickiego na Politechnice, organizowanej w Krakowie. Była to inauguracja niezależna od Akademii Górniczej, która swój rok akademicki zaczęła już 16 kwietnia 1945 r. Uroczysta msza święta, odprawiona najprawdopodobniej w kolegiacie akademickiej św. Anny; słowo wstępne, wypowiedziane przez rektora AG prof. Walerego Goetla oraz wykład inauguracyjny prof. Izydora Stelli-Sawickiego, przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego Politechniki w Krakowie, zatytułowany „Znaczenie wyższych uczelni technicznych dla państwa" — dopełniły powagi uroczystości.

Uczelnia długo oczekiwana

Wydarzenie wzbudziło wielką euforię akademickiej młodzieży, która rozpoczynała studia techniczne na Politechnice w Krakowie. Dowodzą tego liczne zachowane listy gratulacyjne, skierowane do prof. Izydora Stelli-Sawickiego, organizatora Politechniki. Nową uczelnię w listach tych nazywa się już Politechniką Krakowską lub Politechniką w Krakowie.

Wykłady i inne zajęcia dydaktyczne rozpoczęły się 5 czerwca 1945 r., dla przyszłego Wydziału Architektury — w budynku nr 5 na Wawelu, a dla przyszłego Wydziału Inżynierii oraz przyszłego Wydziału Komunikacji — w budynku „Oleandry" przy ulicy 3 Maja 7. Wydziały te użytkowały wtedy także pomieszczenia w budynku Krakowskiego Towarzystwa Technicznego przy ulicy Straszewskiego 28, a także kilka udostępnionych tymczasowo sal Akademii Górniczej i Wyższej Szkoły Rolniczej.

Euforia młodzieży była w pełni uzasadniona, gdyż w Krakowie, mieście uniwersyteckim, długie lata czekano na utworzenie wyższej szkoły o profilu politechnicznym. Istniała już od 1919 r. pierwsza taka uczelnia, Akademia Górnicza, ale składała się tylko z dwóch wydziałów — Górniczego i Hutniczego. W roku akademickim 1937/1938 liczyła zaledwie 567 studentów. Starania władz AG w okresie międzywojennym o utworzenie trzeciego wydziału — Mechanicznego lub Elektromechanicznego — nie przyniosły skutku. Istniała zatem pilna potrzeba uruchomienia studiów o profilu w pełni politechnicznym.

Instytut — czyli tradycja

Kraków miał w tym względzie już pewne tradycje. W 1834 r. w Wolnym Mieście Kraków powołano Instytut Techniczny w celu wychowywania kadr potrzebnych do rozwoju ekonomicznego i rozbudowy miasta. Szkoła ta, odpowiadająca poziomem szkole średniej, prowadziła kształcenie ogólne i zawodowe w różnych kierunkach, np. inżynieryjnym, techniczno-leśnym, handlowym, artystycznym i poligraficznym. Była to jedyna w okresie zaborów szkoła techniczna z polskimi tradycjami i ojczystym językiem obowiązującym jako wykładowy przez cały czas jej istnienia.

Uczestnicy uroczystości rozpoczęcia roku akademickiego Politechniki w auli Akademii Górniczej, 31 maja 1945 r. Na pierwszym planie kardynał Adam Stefan Sapieha

W 1846 r., po przyłączeniu Krakowa do państwa austriackiego, Instytut działał nadal, ale stracił pozycję ośrodka państwowego i stał się szkołą prywatną. W latach 50. XIX wieku ponowiono starania o podniesienie statusu Instytutu do poziomu szkoły wyższej, co zostało zaakcentowane przyjęciem w 1854 r. nazwy Akademia Techniczna, a wraz z nią uzyskaniem uprawnień do przydziału i nadawania nauczycielom stanowisk docentów i profesorów, jak również przeprowadzania habilitacji. Stan ten trwał do 1867 r., gdy nastąpiła przebudowa systemu szkół technicznych w Austrii. Lwowską Akademię Techniczną przekształcono w wyższą Szkołę Politechniczną, zaś Instytut Techniczny (Akademię Techniczną) w Krakowie zdegradowano do poziomu państwowej wyższej szkoły realnej, czyli średniej. W ten sposób możliwości kształcenia w zakresie nauk inżynieryjnych na poziomie akademickim zostały odsunięte na dalszą, nieokreśloną przyszłość.

W 1876 r. Instytut Techniczny przekształcono w Instytut Techniczno-Przemysłowy, uczelnię o charakterze pośrednim między szkołą wyższą a średnią, ale bez praw akademickich. Ponowne zmiany profilu dydaktycznego i struktury organizacyjnej doprowadziły w 1885 r. do przekształcenia Instytutu w Państwową Szkołę Przemysłową (na stopniu średnim) z oddziałami budownictwa, mechaniki i chemii technicznej oraz oddziałem przemysłu artystycznego. Ten kształt organizacyjny szkoły utrzymał się przez ponad czterdzieści lat (1885–1926). Był to okres znacznego rozkwitu szkoły, która wykształciła liczne zastępy techników o dobrym przygotowaniu

zawodowym. Blasku tym dobrym wynikom nauczania dodawał zespół nauczycieli, z których wielu było docentami szkół wyższych. Do najznakomitszych z nich należał Maksymilian Tytus Huber, który uczył w Państwowej Szkole Przemysłowej przez dziesięć lat (1899–1908).

Wraz z wybuchem II wojny światowej wszystko się skończyło. Władze niemieckie stały na stanowisku, że uruchamiać należy tylko szkoły powszechne, gdyż Polakom wyznaczono rolę pracowników fizycznych. Uczelnie wyższe zamknięto. W Krakowie, na Krzemionkach, uruchomiono Górniczo-Hutniczo-Mierniczą Szkołę Techniczną, w której wykładał m.in. Izydor Stella-Sawicki, przedwojenny profesor AG w Krakowie, kierownik Katedry Budownictwa i Inżynierii, dziekan Wydziału Hutniczego AG w latach 1938/1939 i 1939/1940, aresztowany w ramach „Sonderaktion Krakau". Dyrektorem był ostatni przed wojną rektor AG prof. Walery Goetel.

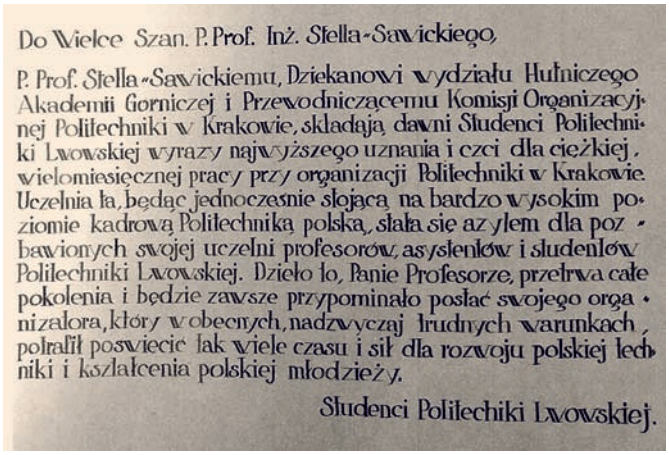

Do Wielce Szan. P. Prof. Inż. Stella-Sawickiego.

P. Prof. Stella-Sawickiemu, Dziekanowi Wydziału Hutniczego Akademii Gorniczej i Przewodniczącemu Komisji Organizacyjnej Politechniki w Krakowie, składają dawni Studenci Politechniki Lwowskiej wyrazy najwyższego uznania i czci dla ciężkiej, wielomiesięcznej pracy przy organizacji Politechniki w Krakowie. Uczelnia ta, będąc jednocześnie stojącą na bardzo wysokim poziomie kadrową Politechniką polską, stała się azylem dla pozbawionych swojej uczelni profesorów, asystentów i studentów Politechniki Lwowskiej. Dzieło to, Panie Profesorze, przetrwa całe pokolenia i będzie zawsze przypominało postać swojego organizatora, który w obecnych, nadzwyczaj trudnych warunkach, potrafił poświęcić tak wiele czasu i sił dla rozwoju polskiej techniki i kształcenia polskiej młodzieży.

Studenci Politechniki Lwowskiej.

List gratulacyjny do Izydora Stelli-Sawickiego od studentów Politechniki Lwowskiej z okazji inauguracji działalności Politechniki w Krakowie

Nie wszyscy byli świadomi

Izydor Stella-Sawicki i skupione wokół niego środowisko uczniowskie, z Tadeuszem Kantarkiem i Raulem Karczewskim na czele, stali się inicjatorami i krzewicielami myśli o utworzeniu w Krakowie wyższej uczelni politechnicznej. I oto 31 maja 1945 r. myśl ta nabrała realnych kształtów. Niestety, nie wszyscy uczestnicy tej inauguracji byli świadomi, że uczestniczą, jeszcze nieformalnie, w inauguracji roku akademickiego 1945/1946 nie Politechniki Krakowskiej, ale Politechniki Śląskiej z tymczasową siedzibą w Krakowie.

24 maja 1945 r. ukazał się bowiem akt ustawodawczy Krajowej Rady Narodowej w formie dekretu, na mocy którego została kreowana Politechnika Śląska z siedzibą w Katowicach. Dekret ten wszedł w życie z dniem ogłoszenia, tj. 11 czerwca 1945 r. Na organizatora Politechniki Śląskiej został powołany przez ministra oświaty dr. Stanisława Skrzeszewskiego prof. mgr inż. Władysław Kuczewski, który w tym czasie pełnił obowiązki rektora Politechniki Warszawskiej, mającej tymczasową siedzibę w Lublinie.

11 czerwca 1945 r., po uprawomocnieniu się dekretu z 24 maja 1945 r., prof. mgr inż. Władysław Kuczewski przeprowadził w Krakowie szereg konferencji z Komitetem Organizacyjnym Politechniki w Krakowie oraz rozmów z pracownikami i studentami, i w porozumieniu z Ministerstwem Oświaty powołał prof. Izydora Stellę-Sawickiego na stanowisko p.o. prorektora Politechniki Śląskiej z tymczasową siedzibą w Krakowie. Celem tych rozmów było pozyskanie dla sprawy — wykreowanej dekretem z 24 maja 1945 r. Politechniki Śląskiej — dotychczasowego dorobku oraz potencjału organizacyjnego, lokalowego i kadrowego Komitetu Organizacyjnego Politechniki w Krakowie. Powołana bowiem Politechnika Śląska z siedzibą w Katowicach nie miała wówczas odpowiedniego zaplecza na Śląsku i musiała szukać pomocy w Krakowie. W Krakowie działały odpowiednie etatowe służby obsługi administracyjnej uczelni.

W wyniku negocjacji prof. Władysława Kuczewskiego z Komitetem Organizacyjnym Politechniki w Krakowie zostało zawarte porozumienie, zatwierdzone przez Ministerstwo Oświaty, że rozpoczęte w Krakowie studia będą kontynuowane na trzech wydziałach — Elektrycznym, Inżynieryjno-Budowlanym i Mechanicznym — jako studia na Politechnice Śląskiej. W miejsce wymienionego w dekrecie KRN Wydziału Hutniczego postanowiono zorganizować Wydział Chemiczny, jako ustępstwo dla AG w Krakowie, gdzie istniał już Wydział Hutniczy.

Ustalono, że wszystkie te wydziały będą nadal działać w Krakowie do czasu przygotowania odpowiednich pomieszczeń i zaplecza kadrowego na Śląsku. W wyniku poszczególnych uzgodnień od 11 czerwca 1945 r. zajęcia dydaktyczne dla studentów w Krakowie były prowadzone w dalszym ciągu, ale już w ramach organizowanej Politechniki Śląskiej z tymczasową siedzibą w Krakowie.

Zniweczony dorobek

Powołanie Politechniki Śląskiej było punktem krytycznym, graniczącym niemal ze zniweczeniem wszystkich dotychczasowych wysiłków włożonych przez głównego organizatora prof. Izydora Stellę-Sawickiego i współpracującego z nim zespołu ludzi. Tym bardziej że w drugiej połowie maja 1945 r. prace organizacyjne w Krakowie były tak zaawansowane, że realne stało się rozpoczęcie wykładów. Kraków, niezniszczony przez wojnę, miał bowiem dostateczne ku temu zaplecze lokalowe i kadrowe. Nie miał jednak wystarczającego zaplecza politycznego jak Śląsk, który starał się w tym okresie równolegle o utworzenie Politechniki Śląskiej.

Zawiązana tam 26 lutego 1945 r. Tymczasowa Komisja Organizacyjna Politechniki Śląskiej, pod przewodnictwem mgr. inż. Stanisława Majewskiego, ówczesnego dyrektora Szkoły Górniczej w Katowicach, przy czynnym wsparciu prof. Franciszka Wasilkowskiego, byłego profesora Politechniki Lwowskiej i dr. Stefana Kaufmana, wówczas naczelnika Wydziału Komunikacyjno-Budowlanego w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim, uzyskała pełne poparcie ówczesnego pełnomocnika Rządu Tymczasowego na województwo śląskie, odwołanego z frontu 21 stycznia 1945 r. generała Aleksandra Zawadzkiego (byłego zastępcy naczelnego dowódcy WP ds. polityczno-wychowawczych) i ppłk. Jerzego Ziętka, odwołanego z frontu pod Włocławkiem 24 stycznia 1945 r. na

stanowisko p.o. wojewody śląskiego. Kraków natomiast był postrzegany przez ówczesne władze polityczne kraju jako miasto „reakcyjne".

11 marca 1945 r. minister oświaty Stanisław Skrzeszewski informował na spotkaniu w Łodzi, że proponowana sieć szkół wyższych w Polsce przewiduje utworzenie uczelni technicznych przede wszystkim w ośrodkach przemysłowych, ale z uwzględnieniem ich specjalności. Natomiast opinie ministra Skrzeszewskiego na temat uniwersytetów (w tym i Jagiellońskiego), wyrażone przez niego na posiedzeniach Rządu Tymczasowego w dniach 13 maja 1945 r. i 16 maja 1945 r., były jednoznaczne. Uważał on, że na uniwersytetach działała reakcyjna „klika", przeciwna nowej władzy. Konserwatywny Kraków miał w porównaniu z robotniczym Śląskiem małe szanse na utworzenie Politechniki.

Dekret KRN z 24 maja 1945 r. niweczył dorobek Komitetu Organizacyjnego Politechniki Krakowskiej i oddalił perspektywę jej powstania.

Obietnice ministra

Warto w tym miejscu wspomnieć, że 18 stycznia 1945 r. Kraków był wolny, a już 19 stycznia Tadeusz Kantarek i Raul Karczewski odwiedzili prof. Izydora Stellę-Sawickiego, aby w imieniu młodzieży kształcącej się w czasie wojny w Szkole Górniczo-Hutniczo-Mierniczej na Krzemionkach, w Krakowie podjąć starania o utworzenie Politechniki w Krakowie.

Utworzono wówczas zespół założycielski, który następnie 23 stycznia 1945 r. spotkał się z będącym w Krakowie pełnomocnikiem Rządu Tymczasowego na województwo krakowskie i ministrem oświaty dr. Stanisławem Skrzeszewskim. Na spotkaniu tym minister obiecał rozmówcom utworzenie Politechniki w Krakowie. Prof. Stella-Sawicki, uczestniczący w tych rozmowach, napisał wręcz w sprawozdaniu ze swojej kadencji prorektorskiej, że na pytanie: „Czy Kraków ma widoki na otrzymanie Politechniki", minister Skrzeszewski odpowiedział: „I to największe". A na kolejne pytanie w tej sprawie odpowiedział, że: „Nie ma potrzeby agitować go, gdyż jest już zaagitowany". Następnie powiedział do profesorów Walerego Goetla i do Izydora Stelli-Sawickiego: „Organizujecie, reszta zaś formalność".

Dekret Krajowej Rady Narodowej o utworzeniu Politechniki Śląskiej

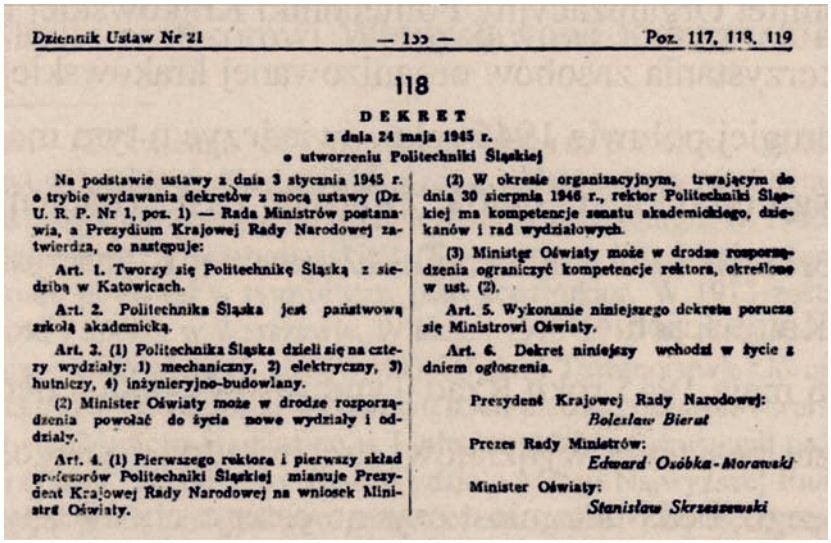

Dziennik Ustaw Nr 21 — 133 — Poz. 117, 118, 119

118

DEKRET
z dnia 24 maja 1945 r.
o utworzeniu Politechniki Śląskiej

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Tworzy się Politechnikę Śląską z siedzibą w Katowicach.

Art. 2. Politechnika Śląska jest państwową szkołą akademicką.

Art. 3. (1) Politechnika Śląska dzieli się na cztery wydziały: 1) mechaniczny, 2) elektryczny, 3) hutniczy, 4) inżynieryjno-budowlany.

(2) Minister Oświaty może w drodze rozporządzenia powołać do życia nowe wydziały i oddziały.

Art. 4. (1) Pierwszego rektora i pierwszy skład profesorów Politechniki Śląskiej mianuje Prezydent Krajowej Rady Narodowej na wniosek Ministra Oświaty.

(2) W okresie organizacyjnym, trwającym do dnia 30 sierpnia 1946 r., rektor Politechniki Śląskiej ma kompetencje senatu akademickiego, dziekanów i rad wydziałowych.

(3) Minister Oświaty może w drodze rozporządzenia ograniczyć kompetencje rektora, określone w ust. (2).

Art. 5. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Oświaty.

Art. 6. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Oświaty:
Stanisław Skrzeszewski

W wyniku tego spotkania powołano Komitet Organizacyjny Politechniki w Krakowie, pod przewodnictwem prof. Izydora Stelli-Sawickiego. Tak otworzyła się droga do niezwłocznego podjęcia trudnych i wielokierunkowych działań organizacyjnych, których głównym celem było uruchomienie zajęć dydaktycznych w jak najkrótszym czasie.

Sprzyjającą okolicznością dla nowej uczelni był przyjazd do Krakowa, w ramach akcji przesiedlenia, wielu profesorów i pracowników naukowo-dydaktycznych byłej Politechniki Lwowskiej, a także Politechniki Warszawskiej. Wśród nich był także prof. Marian Kamieński, który nawiązał ścisłą współpracę z prof. Stellą-Sawickim, stając się jego niezastąpioną podporą i wpisując się swoją aktywną działalnością do grona współtwórców Politechniki w Krakowie.

Już na początku lutego 1945 r. otwarto w siedzibie Krakowskiego Towarzystwa Technicznego (gmach obecnego Domu Technika) biuro rejestracji chętnych do podjęcia nauki. Biuro to było podzielone na sekcje odpowiadające nieistniejącym jeszcze dziekanatom i przyporządkowane przyszłym wydziałom. Napływ młodzieży na studia był ogromny. W pierwszym roku akademickim 1945/1946, którego zajęcia rozpoczęły się 5 czerwca 1945 r., łączna liczba studentów wynosiła 1533 osoby, w następującym układzie — 105 osób na tzw. studium wstępnym, 802 osoby na pierwszym roku, 292 osoby na drugim roku, 157 osób na trzecim roku i 177 osób na czwartym roku.

Na rozdrożu między Śląskiem a Krakowem

Pierwszy semestr, letni, trwał w sposób ciągły, z małymi przerwami w lipcu i w sierpniu 1945 r., do końca września 1945 r. Do końca września też postanowiono przenieść wydziały funkcjonujące w Krakowie do miejsca ich stałego użytkowania w Gliwicach, a nie w Katowicach. W rzeczywistości przeniesienie do Gliwic uczelni odbywało się stopniowo i trwało do końca października 1945 r. Tu 29 października 1945 r. odbyła się uroczysta inauguracja kolejnego roku akademickiego na Politechnice Śląskiej, a studia rozpoczynało 2451 osób. Od początku semestru zimowego 1945/1946 zajęcia szkolne odbywały się już w Gliwicach.

Wielu profesorów i studentów postanowiło pozostać i studiować jednak w Krakowie, zwłaszcza tych zainteresowanych kierunkami takimi, jak: architektura, inżynieria lądowo-wodna i leśnictwo. Zaproponowano im wcześniej przeniesienie się na Politechnikę Śląską lub do innej szkoły wyższej w Polsce. Wytworzyła się wówczas patowa sytuacja, której rozstrzygnięcie przyniosło pismo ministra oświaty z 5 października 1945 r., upoważniające rektora AG prof. Walerego Goetla do „zorganizowania przy Akademii Górniczej wydziałów architektury, inżynierii lądowej, wodnej i mierniczej oraz leśnego, oraz rozpoczęcia zajęć dydaktycznych na tych wydziałach". Był to wynik wytrwałych zabiegów prof. Goetla i prof. Stelli-Sawickiego u władz państwowych o utworzenie uczelni politechnicznej w Krakowie, a także pomocy w omawianych

decyzyjnych sprawach ministra Skrzeszewskiego, pamiętającego o swym przyrzeczeniu złożonym w Krakowie 23 stycznia 1945 r.

Jednocześnie pismem, mającym tę samą numerację i datę, minister powierzył prof. Izydorowi Stelli-Sawickiemu stanowisko prorektora jako zastępcy rektora Akademii Górniczej w sprawach wymienionych wydziałów. Wcześniej, bo już 24 września 1945 r. nastąpiło w gmachu Stowarzyszenia Techników w Krakowie przy ulicy Straszewskiego 28 ukonstytuowanie się Wydziałów Politechnicznych AG, wybrano dziekanów i prodziekanów na Wydziale Architektury oraz na Wydziale Inżynierii Lądowo-Wodnej.

Ten istniejący w Krakowie stan rzeczy został usankcjonowany formalnie dopiero 19 października 1945 r. na konferencji, która odbyła się w Ministerstwie Oświaty w Warszawie. Ustalono wówczas, że do chwili podjęcia następnych decyzji czynne będą w AG wydziały: Architektury, Inżynierii Lądowej, Wodnej i Mierniczej, „które w przyszłości miały stanowić samodzielną uczelnię". Dla tych wydziałów „czynnym jest obrany prorektor przy AG". Równocześnie postanowiono, że AG w Krakowie zostanie z dniem 1 stycznia 1946 r. przekształcona w uczelnię czterowydziałową, z wydziałami: Górniczym, Hutniczym, Geologiczno-Mierniczym i Elektryczno-Mechanicznym.

Pomyślna zmiana

Odtąd zaczęła się wspólna, równoległa droga AG i Wydziałów Politechnicznych. Wydział Komunikacji, który w rzeczywistości od początku stanowił integralną część uczelni złożonej z trzech wydziałów, miał być czynny przy AG, zaś Wydział Leśny powinien być związany organizacyjnie z UJ. Mimo to dalej trwał stan niepewności wobec braku aktu prawnego wyższego rzędu w tej sprawie.

Zasadnicza i pomyślna zmiana w tym zakresie nastąpiła dopiero 19 listopada 1946 r. W tym bowiem dniu Rada Ministrów postanowiła, a Prezydium KRN zatwierdziło utworzenie w Akademii Górniczej Wydziałów Architektury, Inżynierii i Komunikacji. Mocą tego dokumentu ustanowiono w AG urząd prorektora ds. tych trzech wydziałów (z wyboru) z zastrzeżeniem, że pierwszego prorektora mianuje minister oświaty.

Dekret powyższy został ogłoszony w „Dzienniku Ustaw RP z dnia 3 lutego 1947 r.", z tym że wszedł on w życie z dniem ogłoszenia, tj. 3 lutego 1947 r. z mocą obowiązującą wstecz od 1 kwietnia 1945 r. Datę tę uważamy za początek istnienia Politechniki Krakowskiej, której siedemdziesięciopięciolecie właśnie obchodzimy.

W wykonaniu postanowień powyższego dekretu minister oświaty pismem z dnia 30 marca 1947 r. mianował prof. Izydora Stellę-Sawickiego prorektorem AG do spraw Wydziałów Architektury, Inżynierii i Komunikacji na lata akademickie 1946/1947 i 1947/1948. W praktycznym i powszechnym stosowaniu przyjęła się uproszczona nazwa w formie: Wydziały Politechniczne AG w Krakowie. Z upływem czasu pojawiła się ona w pismach urzędowych, a także w pismach Ministerstwa Oświaty.

Z uwagi na wyjątkowy charakter Wydziałów Politechnicznych AG ich pierwszego prorektora prof. Izydora Stellę-Sawickiego uważamy za pierwszego rektora PK. Wydziały Politechniczne AG miały bowiem pełną autonomię — własny budżet i własny Senat.

U źródeł Politechniki: Lwów, Kraków, Wilno

Politechnikę Krakowską tworzyły osoby wywodzące się z trzech ośrodków akademickich przedwojennej Polski.

Urodzony we Lwowie 5 kwietnia 1881 r. prof. inż. **Izydor Stella-Sawicki** ukończył w 1904 r. Politechnikę Lwowską (specjalność: inżynieria dróg i mostów). Początkowo pracował we Lwowie, by w 1919 r. zostać naczelnikiem Oddziału Wodnego Ministerstwa Robót Publicznych w Kielcach. Od 1921 r. wykładał na Akademii Górniczej w Krakowie, a od 1924 r. — na Wydziale Architektury krakowskiej ASP. W 1936 r. został profesorem zwyczajnym AG. W latach 1937–1939 pełnił funkcję dziekana Wydziału Hutniczego AG. W okresie okupacji niemieckiej był wykładowcą Technicznej Szkoły Górniczo-Hutniczo-Mierniczej w Krakowie. W 1945 r. stanął na czele powstającej Politechniki Krakowskiej. Zmarł 19 grudnia 1957 r. w Krakowie.

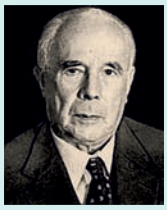

Urodzony 14 kwietnia 1889 r. w Suchej Beskidzkiej prof. dr **Walery Goetel** odbył studia geologiczne i paleontologiczne na Uniwersytecie Jagiellońskim i na Uniwersytecie w Wiedniu. Początkowo wykładał na UJ, by następnie związać się z Akademią Górniczą. Na AG w 1922 r. został profesorem zwyczajnym. W latach 1930–1934 był dziekanem Wydziału Górniczego, w latach 1937–1939 prorektorem AG. W latach 1939–1940 i 1945–1951 był rektorem AG, a następnie AGH. Zmarł 6 listopada 1972 r. w Krakowie.

Urodzony 29 października 1889 r. w Wilnie prof. dr art. mal. **Ludomir Sleńdziński** studiował w latach 1909–1910 na Wydziale Prawa Uniwersytetu Petersburskiego, a w latach 1910–1916 w Akademii Sztuk Pięknych w Petersburgu. Początkowo pracował jako kreślarz w fabryce amunicji w Jekaterynosławiu, na Ukrainie, by po powrocie do Wilna związać się z Uniwersytetem Stefana Batorego, uczelnią, na której w latach 1930–1931 i 1938–1939 był dziekanem Wydziału Sztuk Pięknych. W 1938 r. został profesorem zwyczajnym malarstwa dekoracyjnego. Po przybyciu w 1945 r. do Krakowa objął Katedrę Rysunku Odręcznego (którą kierował do 1960 r.) oraz funkcję prodziekana Wydziału Architektury AG. 24 sierpnia 1948 r. został prorektorem AG ds. Wydziałów Architektury, Inżynierii i Komunikacji. Pełnił tę funkcję do 1954 r. 1 września 1954 r. otrzymał nominację na rektora Politechniki Krakowskiej na lata 1954–1956. Zmarł 6 listopada 1980 r. w Krakowie.

Pod nowym adresem: Warszawska 24

Aktem prawnym z 3 lutego 1947 r. Wydziały Politechniczne AG uzyskały pełne podstawy prawne do działania, a tym samym stanęły wobec wyzwania ich rozwoju w przyszłości. A głównym było usamodzielnienie się Politechniki Krakowskiej. Doszło do niego dopiero 21 lipca 1954 r., gdy Rada Ministrów podjęła uchwałę nr 409 w sprawie utworzenia

Politechniki Krakowskiej; uchwałę, która weszła w życie z dniem ogłoszenia.

Ta decyzja rządu miała fundamentalne znaczenie dla dalszego rozwoju uczelni. Zamykała bowiem dziewięcioletni okres procesu organizowania i tworzenia czterech wydziałów: Architektury, Budownictwa Lądowego, Budownictwa Wodnego i Mechanicznego. Z drugiej zaś strony wieńczyła pozytywne efekty kształcenia inżynierów i kadr naukowych oraz prowadzenia prac naukowo-badawczych dla szybko rozwijającego się przemysłu. Ważnym czynnikiem, który przyspieszył decyzję rządu, były potrzeby związane z budowaniem koło Krakowa kombinatu metalurgicznego — Huty im. Lenina i miasta Nowa Huta. Decyzja była poprzedzona jednak długą i uporczywą pracą, jaką włożyli w nią aktualni rektorzy AG w Krakowie, jak i prominentni przedstawiciele Wydziałów Politechnicznych AG, w szczególności prorektorzy AG ds. Wydziałów Politechnicznych: prof. Izydor Stella-Sawicki i prof. Ludomir Sleńdziński.

W międzyczasie, na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z 30 maja 1949 r. (z datą ważności od 30 czerwca 1949 r.) przekształcono Akademię Górniczą w Krakowie w Akademię Górniczo-Hutniczą. Zgodnie z tym rozporządzeniem uległa też zmianie nazwa Wydziałów Politechnicznych AG na: Wydziały Architektury, Inżynierii i Komunikacji Akademii Górniczo-Hutniczej.

Duże znaczenie miało w tym czasie przekazanie przez Krakowską Jednostkę Wojskową — za zgodą marszałka Polski Michała Roli-Żymierskiego — 16 maja 1947 r. na potrzeby tych trzech wydziałów trzech budynków oraz budynku dla biblioteki i stołówki przy ulicy Warszawskiej 24. W ten sposób uczelnia zlokalizowana była w jednym miejscu, każdy wydział działał we własnym gmachu, co miało ogromne i decydujące znaczenie dla przyszłościowego rozwoju szkoły.

Uchwała nr 409, czyli samodzielność

Wraz z zakończeniem roku akademickiego 1947/1948 wygasła kadencja prof. Izydora Stelli-Sawickiego na stanowisku prorektora AG ds. Wydziałów Politechnicznych. Na jego wniosek, dekretem prezydenta RP z 24 sierpnia 1948 r. dr Ludomir Sleńdziński — profesor zwyczajny Wydziału Architektury, został powołany na stanowisko prorektora AG ds. Wydziałów Politechnicznych na lata 1948/1949—1950/1951, z przedłużeniem później na lata 1951/1952–1953/1954.

Prof. Ludomir Sleńdziński był wysokiej klasy naukowcem, szeroko znanym i cenionym ze względu na swoją twórczość artystyczną w kraju i poza granicami. Idąc śladami poprzednika, podjął się wkrótce załatwienia dwóch ważnych spraw dla uczelni. Pierwszą było uzyskanie zgody władz wojskowych na przedłużenie dzierżawy budynków przy ulicy Warszawskiej 24 na lat piętnaście, z możliwością przejęcia tych budynków na własność uczelni.

Druga sprawa dotyczyła dążeń do usamodzielnienia Wydziałów Architektury, Inżynierii i Komunikacji. Opracowany w tej sprawie obszerny materiał — uzgodniony z rektorem AG prof. W. Goetlem — przekazany został do Ministerstwa Oświaty już w 1948 r. Zaowocował on jednak częściowo dopiero w 1953 r. na skutek wniosku organizacyjnego z 10 czerwca 1952 r., podpisanego przez ówczesnego rektora AGH prof. Zygmunta Kowalczyka i prorektora prof. Ludomira Sleńdzińskiego o wydzielenie Wydziałów Architektury, Inżynierii i Komunikacji z AGH w Krakowie oraz o wprowadzenie zmian w wykazie obejmującym kierunki i specjalności kształcenia studentów na Uczelni.

Ten doniosły wniosek, poparty wspólnie przez środowisko Akademii Górniczo-Hutniczej i Wydziałów Architektury, Inżynierii i Komunikacji, uzyskał pełną aprobatę Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego, a następnie Rady Ministrów, co zostało potwierdzone przez zarządzenie ministra szkolnictwa wyższego z 10 sierpnia 1953 r. (z mocą obowiązującą wstecz od 31 lipca 1953 r.) dotyczące regulacji organizacyjno-prawnych Wydziałów Politechnicznych AGH. W myśl tego zarządzenia w miejsce Wydziału Inżynierii utworzone zostały dwa oddzielne wydziały, a mianowicie: Wydział Budownictwa Lądowego, obejmujący oddziały budownictwa lądowego i komunikacji oraz Wydział Budownictwa Wodnego. Natomiast w drodze urzędowej zatwierdzona została zmiana Wydziału Komunikacji na Wydział Mechaniczny.

Po upływie prawie roku od wprowadzenia zmian organizacyjnych na uczelni i utworzenia czwartego wydziału Rada Ministrów podjęła 21 lipca 1954 r. uchwałę nr 409, sankcjonującą utworzenie Politechniki Krakowskiej jako samodzielnej uczelni wyższej, czym zrealizowała do końca wniosek organizacyjny rektorów Z. Kowalczyka i L. Sleńdzińskiego z 10 czerwca 1952 r. W uzasadnieniu uchwały napisano: „Mając na uwadze wielki rozwój budownictwa przemysłowego, wodnego i lądowego w rejonie krakowskim, w szczególności powstanie nowych potężnych obiektów, jak: Nowa Huta, Jaworzno i Oświęcim, a nadto potrzeby rolnictwa i wsi, celem zabezpieczenia wykonania planów gospodarczych okręgu krakowskiego, przez zapewnienie stałego dopływu wykwalifikowanych kadr inżynierskich dla istniejących i nowo budujących się obiektów — tworzy się Politechnikę Krakowską”.

⁂

Tak powstawała w ciągu dziewięciu lat trudów i ciężkiej pracy Politechnika Krakowska. Dzisiaj jest to uczelnia ośmiowydziałowa, a jej rektorem jest prof. Andrzej Białkiewicz, wywodzący się z tej samej Katedry Rysunku, Malarstwa i Rzeźby na Wydziale Architektury, co kiedyś, przed siedemdziesięciu dwu laty rektor prof. Ludomir Sleńdziński. W ten sposób historia zatoczyła koło i po raz kolejny pokazała, że uczelnia nasza ma silne podwaliny techniczno-humanistyczne, bazujące na tradycjach i osiągnięciach krakowskich, lwowskich i wileńskich.

Ilustracje: Ze zbiorów Muzeum PK

Prof. dr hab. inż. Kazimierz Flaga, dr h. c. multi był rektorem Politechniki Krakowskiej w latach 1996–2002.

Artykuł jest dostosowaną do potrzeb niniejszej publikacji wersją wykładu „Refleksje na temat powstania Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki w 75-lecie jej istnienia”, wygłoszonego 2 października 2020 r., podczas inauguracji roku akademickiego 2020/2021 na Politechnice Krakowskiej.

Tytuł i śródtytuły pochodzą od redakcji.

REKTOR I SENAT

Posiedzenie Senatu PK

28 października 2020 r.
Senat podjął uchwały w sprawie:

- nadania stopnia doktora mgr inż. Katarzynie Skałoń;
- opinii dotyczącej powołania mgr. Marka Górskiego na dyrektora Biblioteki Politechniki Krakowskiej;
- powołania przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej ds. Nauczycieli Akademickich;
- zmian w obwodowej komisji wyborczej dla obwodu OW-F;
- powołania członków stałych komisji senackich;
- ustalenia programu studiów kierunku odnawialne źródła energii i infrastruktura komunalna, prowadzonego na Wydziale Inżynierii Środowiska i Energetyki Politechniki Krakowskiej;
- programów studiów kierunków prowadzonych na Wydziale Inżynierii Środowiska i Energetyki Politechniki Krakowskiej;
- programu studiów międzywydziałowego kierunku gospodarka przestrzenna, prowadzonego przez Wydział Architektury, Wydział Inżynierii Lądowej oraz Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki Politechniki Krakowskiej;
- zmiany uchwał Senatu Politechniki Krakowskiej w sprawie ustalenia programów studiów kierunków prowadzonych na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Krakowskiej;
- zmiany uchwały Senatu Politechniki Krakowskiej z 27 maja 2020 r. nr 50/d/05/2020 w sprawie programów studiów kierunków prowadzonych na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Krakowskiej;
- zmiany uchwały Senatu Politechniki Krakowskiej z 26 czerwca 2019 r. nr 61/d/06/2019 w sprawie zasad rekrutacji na I rok stacjonarnych i niestacjonarnych studiów I i II stopnia, rozpoczynających się na Politechnice Krakowskiej w roku akademickim 2020/2021;
- zmiany uchwały Senatu Politechniki Krakowskiej z 24 czerwca 2020 r. nr 71/d/06/2020 w sprawie zasad rekrutacji na pierwszy rok studiów I i II stopnia, rozpoczynających się na Politechnice Krakowskiej w roku akademickim 2021/2022;
- zmian w „Regulaminie studiów podyplomowych na Politechnice Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki";
- zmian w „Regulaminie kursów, szkoleń i szkół letnich prowadzonych na Politechnice Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki";
- zmian w wytycznych w zakresie zasad opracowywania programów kursów, szkoleń i szkół letnich;
- zmian w „Regulaminie Szkoły Doktorskiej PK".

Zarządzenia rektora PK

Zarządzenie nr 101 z 29 września 2020 r. zmieniające zarządzenie w sprawie stosowania 50 proc. kosztów uzyskania przychodu ze stosunku pracy pracowników PK.

Zarządzenie nr 102 z 1 października 2020 r. w sprawie „Zasad gospodarowania drukami ścisłego zarachowania na Politechnice Krakowskiej".

Zarządzenie nr 103 z 5 października 2020 r. w sprawie zmian w „Regulaminie organizacyjnym administracji PK oraz zmian w zakresach kompetencji prorektorów i pełnomocnika rektora PK ds. kształcenia".

Zarządzenie nr 104 z 5 października 2020 r. w sprawie zmian w zasadach funkcjonowania Politechniki Krakowskiej w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021.

Zarządzenie nr 105 z 8 października 2020 r. w sprawie powołania doktoranckich komisji stypendialnych.

Zarządzenie nr 106 z 12 października 2020 r. w sprawie „Zasad bezpieczeństwa obowiązujących na Osiedlu Studenckim PK w związku ze stanem epidemii".

Zarządzenie nr 107 z 13 października 2020 r. w sprawie powołania uczelnianego zespołu ds. koordynacji działań związanych z epidemią COVID-19.

Zarządzenie nr 108 z 14 października 2020 r. w sprawie utworzenia studiów II stopnia na kierunku odnawialne źródła energii i infrastruktura komunalna na Wydziale Inżynierii Środowiska i Energetyki.

Zarządzenie nr 109 z 19 października 2020 r. w sprawie funkcjonowania Politechniki Krakowskiej w związku z objęciem miasta Kraków dodatkowymi ograniczeniami dla obszarów czerwonych.

Zarządzenie nr 110 z 20 października 2020 r. w sprawie zmian w Doktoranckiej Komisji Stypendialnej Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej.

Zarządzenie nr 111 z 23 października 2020 r. w sprawie wprowadzenia „Regulaminu Konkursu »O Złoty Indeks PK«".

Zarządzenie nr 112 z 27 października 2020 r. w sprawie powołania pełnomocnika rektora PK ds. informatyzacji uczelni oraz współpracy z ACK Cyfronet.

Zarządzenie nr 113 z 28 października 2020 r. w sprawie zmian w „Wytycznych w zakresie zasad opracowywania programów studiów podyplomowych".

Zarządzenie nr 114 z 28 października 2020 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych do dokumentowania studiów podyplomowych na PK.

Zarządzenie nr 115 z 28 października 2020 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych do dokumentowania kursu, szkolenia, szkoły letniej na PK.

Zarządzenie nr 116 z 29 października 2020 r. zmieniające zarządzenie w sprawie liczby miejsc na pierwszym roku stacjonarnych i niestacjonarnych studiów I i II stopnia, rozpoczynających się na Politechnice Krakowskiej w semestrze zimowym i letnim roku akademickiego 2020/2021.

Zarządzenie nr 117 z 29 października 2020 r. w sprawie zmiany zarządzenia dotyczącego „Zasad i sposobu ochrony informacji niejawnych na Politechnice Krakowskiej".

Zarządzenie nr 118 z 29 października 2020 r. w sprawie utworzenia Centrum Doskonalenia Badań Naukowych.

Zarządzenie nr 119 z 30 października 2020 r. w sprawie zmiany zarządzenia dotyczącego zasad weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się, określonych w programie studiów I i II stopnia, studiów doktoranckich oraz w programie kształcenia Szkoły Doktorskiej PK w zakresie przeprowadzania zaliczeń i egzaminów kończących zajęcia na Politechnice Krakowskiej.

Zarządzenie nr 120 z 30 października 2020 r. w sprawie powołania Rektorskiej Komisji ds. opiniowania wniosków o przyznanie miejsc w Domu Asystenta

Komunikat rektora PK

Komunikat nr 12 z 16 października 2020 r. w sprawie funkcjonowania Politechniki Krakowskiej w związku z objęciem miasta Krakowa dodatkowymi ograniczeniami dla obszarów czerwonych.

Polecenia służbowe rektora PK

Polecenie służbowe nr 4 z 29 września 2020 r. w sprawie przekazania do Archiwum PK dokumentacji spraw dotyczących zakończonych prac naukowo-badawczych.

Polecenie służbowe nr 5 z 19 października 2020 r. w sprawie prac bilansowych za 2020 r.

Komunikaty kanclerza PK

Komunikat nr 4 z 29 września 2020 r. w sprawie wprowadzenia cennika usług wykonywanych przez Dział Poligrafii na Politechnice Krakowskiej.

Komunikat nr 5 z 23 października 2020 r. w sprawie „Procedury zgłaszania podejrzeń i potwierdzonych przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2 wśród członków wspólnoty PK".

PRACOWNICY

Profesorowie tytularni

Justyna Anna Kobylarczyk

Jest absolwentką i pracownikiem naukowym Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej.

Urodziła się 30 kwietnia 1979 r. w Krakowie. Studia wyższe odbyła w latach 1999–2003 na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej, gdzie uzyskała tytuł zawodowy magistra inżyniera architekta. Stopień doktora nauk technicznych nadała jej w 2007 r. Rada Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Jakość środowiska mieszkaniowego w strefie centralnej wybranych miast województwa podkarpackiego" (przygotowana pod opieką dr hab. inż. arch. Grażyny Schneider-Skalskiej). W 2014 r., również uchwałą Rady Wydziału Architektury PK, uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk technicznych w dyscyplinie architektura i urbanistyka, w specjalności: urbanistyka i planowanie przestrzenne, na podstawie rozprawy habilitacyjnej pt. „Ocena jakości środowiska zamieszkania w wybranych miastach województwa podkarpackiego po okresie »transformacji« w pierwszej dekadzie XXI wieku". W maju 2020 r. nadano jej tytuł profesora.

Z Katedrą Kształtowania Środowiska Mieszkaniowego Politechniki Krakowskiej (do 1 października 2020 r. w strukturze Instytutu Projektowania Urbanistycznego, obecnie jednostka samodzielna) jest związana od 2004 r. Pracowała na stanowisku asystenta, adiunkta, obecnie jest zatrudniona na stanowisku profesora.

W polu jej naukowych zainteresowań znajdują się zagadnienia dotyczące środowiska mieszkaniowego i przestrzeni publicznych (zwłaszcza roli architektury w publicznych przestrzeniach miast). Szczególną wagę przykłada do kompleksowej analizy jakości obszarów zamieszkania, proponując nowe ujęcie, w którym wykorzystuje się wiedzę z zakresu projektowania zrównoważonego, sozologii planistycznej i bioklimatyki urbanistycznej (określenie wpływu czynników meteorologicznych na kształtowanie i lokalizowanie zabudowy). Przeprowadziła wiele analiz oddziaływania czynników klimatycznych na strukturę przestrzenną zabudowy na konkretnych obszarach mieszkaniowych (badania *in situ*), wykazując, że zarówno uwarunkowania klimatyczne, jak i parametry obiektów architektonicznych — ich skala i forma — mają wpływ na komfort użytkowania przestrzeni, na warunki zamieszkania. Jej prace mają często interdyscyplinarny charakter i są wielokrotnie cytowane przez innych autorów, na co wskazuje raport szczegółowy *Publish or Perish*.

W swoim dorobku ma ponad 100 publikacji. Są to: książki naukowe, rozdziały w monografiach, artykuły i pomoce dydaktyczne. Część z nich została opublikowana za granicą. Podsumowanie jej wieloletnich badań stanowi monografia pt. „Uwarunkowania środowiskowe w projektowaniu obszarów mieszkaniowych" (Wydawnictwo PK, Kraków 2018). Wyniki pracy naukowo-badawczej prezentowała również podczas naukowych konferencji (15), była członkiem rad redakcyjnych i naukowych wielu z nich. Niektóre z konferencji organizowała (13). Współpracuje z redakcjami czasopism naukowych w charakterze recenzenta. Jako czynny architekt współpracuje także z biurami architektonicznymi (jest współautorem 29 projektów dotyczących obiektów użyteczności publicznej, mieszkaniowych, usługowych, również planów zagospodarowania przestrzeni).

Jednym z ważnych obszarów jej zawodowej aktywności jest współpraca z jednostkami samorządowymi i przedsiębiorstwami w Polsce, jak i jednostkami badawczymi i akademickimi za granicą. Współpracuje m.in. z uniwersytetami: w Taszkiencie (Uzbekistan), w Bacău (Rumunia) i w Wuhan (Chiny), z Kijowskim Narodowym Uniwersytetem Budownictwa i Architektury (Ukraina), a także z mającymi swoją siedzibę w Kijowie — Korporacją „Ukrrestavratsiya" i oddziałami Międzynarodowego Centrum Badań i Ochrony Dóbr Kultury (ICCROM) i Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków (ICOMOS).

Pełniąc funkcję pełnomocnika dziekana Wydziału Architektury PK ds. współpracy międzynarodowej, kieruje pracami, których celem jest wzmacnianie kontaktów naukowo-badawczych oraz w zakresie dydaktyki pomiędzy Wydziałem i ośrodkami naukowymi na całym świecie. Nawiązała współpracę z uniwersytetem w Wuhan (School of Urban Design), Politechniką Katalońską (Universitat Politecnica de Catalunya oraz Escola Técnica Superior d'Arqitectura de Barcelona), a także Narodowym Uniwersytetem Lotnictwa (National Aviation University) w Kijowie.

Swoje doświadczenie zawodowe wykorzystuje, realizując projekty naukowe (kierowała m.in. zespołami naukowymi dwóch międzynarodowych projektów) czy opracowując autorskie programy nauczania. Zajmuje się również popularyzacją problematyki naukowo-badawczej wśród szerokiego grona odbiorców. Świadczą o tym jej liczne wystąpienia oraz organizowane przez nią warsztaty i wystawy. Naukowy profil jej pracy znajduje również odzwierciedlenie w jej działalności artystycznej.

Jako nauczyciel akademicki prowadzi zajęcia projektowe, wykłady, seminaria dyplomowe dla studentów I i II stopnia kierunku architektura. Sprawuje opiekę nad doktorantami (jest promotorem obronionego doktoratu, a obecnie dwie osoby ubiegają się o nadanie stopnia doktora). Była promotorem 12 prac dyplomowych (inżynierskich i magisterskich), także stypendystów Programu Erasmus. Ma duży udział we wspieraniu kariery naukowej studentów i młodej kadry. Jest założycielem Studenckiego Koła Naukowego Projektowania Zrównoważonego, od wielu lat organizuje konferencje naukowe dla studentów i doktorantów (biorą w nich udział również studenci i doktoranci z uczelni zagranicznych) i warsztaty urbanistyczno-architektoniczne. Ponadto była kierownikiem i ekspertem zespołowych opracowań, wykonywanych przez studentów WA PK w ramach porozumień z urzędami miasta w Nowym Sączu, Tarnowie i Oświęcimiu.

Pełniła funkcję członka Wydziałowej Komisji ds. Przewodów Doktorskich oraz Wydziałowej Komisji ds. Nagród i Odznaczeń, obecnie jest członkiem Rady Naukowej WA PK.

Została powołana w skład Komitetu Architektury i Urbanistyki Polskiej Akademii Nauk (2020 r.). Należy do Stowarzyszenia Architektów Polskich (od 2013 r.), Towarzystwa Urbanistów Polskich (od 2013 r.) oraz Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia (od 2013 r.).

Za osiągnięcia w pracy naukowej i dydaktycznej była wielokrotnie nagradzana.

Poza pracą naukową interesuje się sztuką, muzyką oraz sportem.

Fot.: Beata Malinowska-Petelenz

Mateusz Gyurkovich

Pracuje na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej.

Urodził się 4 listopada 1975 r. w Krakowie, gdzie w 1994 r. ukończył V Liceum Ogólnokształcące im. Augusta Witkowskiego. Studiował na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej i na Uniwersytecie Tennessee (University of Tennessee) w Knoxville (USA). W listopadzie 2000 r. ukończył architekturę i urbanistykę, uzyskując dyplom z wyróżnieniem i akredytacją RIBA. Od 2001 r. pracuje w Instytucie Projektowania Urbanistycznego PK (po podziale IPU od 1 października 2020 r. — w Katedrze Urbanistyki i Architektury Struktur Miejskich).

Dysertację doktorską pt. „Rola muzeów przełomu wieków XX i XXI w tworzeniu miejskiej przestrzeni publicznej", przygotowaną pod kierunkiem prof. dr. hab. inż. arch. Andrzeja Wyżykowskiego, obronił z wyróżnieniem na Wydziale Architektury PK w 2005 r. stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk technicznych, w dyscyplinie architektura i urbanistyka oraz specjalności teoria i projektowanie urbanistyczno-architektoniczne uzyskał w kwietniu 2014 r. Na podstawie dorobku naukowego, dydaktycznego, twórczego i organizacyjnego oraz wskazanego osiągnięcia — monografii „Polskie przestrzenie kultury — wybrane zagadnienia" (Wydawnictwo PK, Kraków 2019) prezydent RP Andrzej Duda postanowieniem z 11 maja 2020 r. przyznał mu tytuł profesora w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych.

W kręgu jego naukowych zainteresowań znajdują się zagadnienia współczesnego kształtowania zespołów urbanistycznych. Główne nurty badawcze dotyczą: przestrzeni kultury i ich roli w kompozycji urbanistycznej i rewitalizacji zdegradowanych obszarów śródmiejskich oraz kreacji współczesnych przestrzeni publicznych w miastach; wielorodzinnej architektury mieszkaniowej w kontekście współczesnych kreacji lub zaniku miejskich przestrzeni publicznych; współczesnych zjawisk urbanizacyjnych — metropolizacji i eksurbanizacji.

Od 2008 r. współpracuje z Politechniką Katalońską (Universitat Politecnica de Catalunya) w Barcelonie (z Centre de Política de Sòl i Valoracions, Departament de Construccions Arquitectòniques I, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Barcelona). W latach 2010–2015 uczestniczył jako ekspert w realizacji dwóch międzynarodowych projektów badawczych, prowadzonych przez tę uczelnię. Wspólnie z hiszpańskimi naukowcami prowadzi badania związane z przekształceniami struktur urbanistycznych. W latach 2016–2017 kierował międzynarodowym, interdyscyplinarnym zespołem badawczym, opracowującym dla Biura Planowania Przestrzennego UM Krakowa dwuetapowy projekt badawczo-rozwojowy pt. „Model przestrzennej struktury Krakowa — perspektywa planistyczna". Uczestniczy również w projektach badawczych i badawczo-rozwojowych, a także dydaktycznych prowadzonych na Wydziale Architektury PK (np. POWER).

W dorobku naukowym ma — jako autor i współautor — ponad 90 publikacji, w tym 3 autorskie monografie. Ponadto był redaktorem naukowym (i współautorem) kilkunastu monografii w języku angielskim, m.in.: cyklu „Future of the Cities — Cities of the Future" (Wydawnictwo PK, 2014); „Hybrid urban structures" (Wydawnictwo PK, 2016) czy „Back to the Sense of the City" (CPSV UPC, Barcelona 2016). Był recenzentem wydawniczym 3 książek naukowych, ponad 30 rozdziałów w wieloautorskich monografiach wydanych w latach 2014–2017 w Wydawnictwie PK. Recenzował kilkadziesiąt artykułów dla redakcji czasopism naukowych, jak: „ACE — Arquitectura, Ciudad y Entorno"; „Technical Transactions"; „Archivolta"; „Architectus"; „Journal of Urban Ethnology"; „Państwo i Społeczeństwo" oraz „World Transactions on Engineering and Technology Education".

Wziął udział w kilkudziesięciu międzynarodowych spotkaniach naukowych, m.in. takich jak: 6th Conference of the International Forum of Urbanism (Barcelona, 2012); 2. Kongres Konserwatorów Polskich (Kraków — Warszawa, 2015); konferencje Szkoły Naukowej Habitat we Wrocławiu (2011–2018); WMCAUS w Pradze (2018). Był członkiem rad naukowych kongresów z cyklu „Ciudad y Territorio Virtual / City and Virtual Territory" [Kraków, 2016; Mendoza (Argentyna), 2018; Barcelona, 2019] i organizowanych na PK konferencji FOTC-COTF (2012–2014) i Arch-Eco (2014–2020).

Prowadził zajęcia w języku polskim i angielskim dla słuchaczy I i II stopnia studiów kierunku architektura z przedmiotów projektowych i pomocniczych, a także wykłady i warsztaty na studiach III stopnia i podyplomowych. W latach 2005–2020 był promotorem i promotorem pomocniczym ponad 100 prac dyplomowych magisterskich, w tym ponad 20 w języku angielskim, oraz ponad 50 prac inżynierskich na kierunku architektura. Kilkanaście z nich zostało nominowanych do nagród, wyróżnionych lub nagrodzonych w ogólnopolskich i międzynarodowych konkursach. Był także promotorem i promotorem pomocniczym kilku prac dyplomowych na międzywydziałowym kierunku gospodarka przestrzenna (w latach 2018–2019). W latach 2014–2020 zrecenzował około 70 prac inżynierskich i magisterskich studentów Wydziału Architektury PK.

Jest promotorem 3 ukończonych przewodów doktorskich na Wydziale Architektury PK (2 prace nagrodzono) oraz promotorem lub opiekunem naukowym kilku kolejnych doktorantów. Zrecenzował 8 rozpraw doktorskich, uczestniczył też jako recenzent, sekretarz lub członek komisji w przewodach habilitacyjnych na politechnikach: Gdańskiej, Krakowskiej i Wrocławskiej.

Angażuje się w realizację międzynarodowych programów dydaktycznych na WA PK od 2001 r. (Erasmus, Tennessee, IP LOCUS). W latach 2011–2019 odbywał staże naukowo-dydaktyczne na politechnikach w Barcelonie i w Mediolanie (Politecnico di Milano) oraz w Wyższej Szkole Technicznej we Frankfurcie (Frankfurt University of Applied Science). W latach 2013–2014 był wydziałowym koordynatorem w projekcie LLP Erasmus IP VALUABLE_RESIDE. Pełnił funkcję organizatora, prowadzącego oraz sędziego podczas międzynarodowych warsztatów studenckich: LOCUS (Girona, 2008); Eco-Rehab (Barcelona, 2011; Kraków, 2012; Mediolan, 2013); ECOWEEK (Kraków, 2013) oraz OSSA (Kraków 2004, 2008). Z jego inicjatywy podpisano umowy o współpracy naukowo-dydaktycznej z 6 uczelniami z Hiszpanii, Rumunii i Szwecji. Włącza się we współpracę IPU z samorządami i otoczeniem gospodarczym (Nowy Sącz, Tarnów, Koźmin Wielkopolski; firmy: Wiśniowski oraz Alu-Prof).

Czynny architekt — w latach 2000–2020 współpracował z biurami projektów w Krakowie, Nowym Jorku, Barcelonie i Pampelunie. Jest autorem i współautorem kilkudziesięciu projektów konkursowych, koncepcyjnych, architektoniczno-budowlanych i wykonawczych, urbanistycznych oraz projektów modernizacji, adaptacji i rewaloryzacji obiektów i zespołów objętych ochroną konserwatorską. Projektuje witraże, wnętrza i meble.

Należy do organizacji zawodowych: SARP, TUP, SKZ, MPOIA. Od 2016 r. jest członkiem Komisji Urbanistyki i Architektury PAN Oddział w Krakowie. Jest członkiem Kolegium Redakcyjnego Wydawnictw Naukowych PK; redaktorem naczelnym czasopisma naukowego „PUA — Przestrzeń — Urbanistyka — Architektura (od 2017 r.). W latach 2019–2020 był zastępcą dyrektora IPU WA PK. Członek Senatu PK w kadencji 2020–2024.

Jest żonaty, ma dwoje dzieci.

Zbigniew Myczkowski

Jest wychowankiem i pracownikiem Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej.

Urodził się 5 lutego 1955 r. w Krakowie jako syn doktora nauk leśnych, późniejszego profesora — Stefana Myczkowskiego (laureat Nagrody Europy w 1976 r. za działalność na rzecz ochrony przyrody i krajobrazu) i mgr inż. arch. Agnieszki Lubowieckiej, starszego wykładowcy Politechniki Krakowskiej, przez pięćdziesiąt lat związanej zawodowo z uczelnią. Jest absolwentem X Liceum Ogólnokształcącego w Krakowie. W latach 1974–1979 studiował na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej. Studia ukończył z wyróżnieniem obroną pracy dyplomowej pt. „Ochrona krajobrazu w otulinie Ojcowskiego Parku Narodowego na przykładzie Prądnika Korzkiewskiego", przygotowanej pod opieką doc. dr hab. Marii Łuczyńskiej-Bruzdy. Stopień doktora nauk technicznych otrzymał w 1990 r., broniąc na Wydziale Architektury PK dysertacji pt. „Regionalizm architektoniczno-krajobrazowy Doliny Prądnika" (promotor: doc. dr hab. Maria Łuczyńska-Bruzda). W 1999 r. Rada Wydziału Architektury PK na podstawie rozprawy pt. „Krajobraz wyrazem tożsamości w wybranych obszarach chronionych w Polsce" nadała mu stopień doktora habilitowanego nauk technicznych w zakresie architektury i urbanistyki — teorii architektury i urbanistyki. Tytuł profesora uzyskał 21 IX 2020 r. na mocy postanowienia prezydenta RP.

Z Wydziałem Architektury PK jest związany jako nauczyciel akademicki od 1 VIII 1979 r. Pracował na stanowiskach: asystenta, adiunkta, profesora uczelni (od 2002 r.). Obecnie jest zatrudniony w Katedrze Architektury Krajobrazu jako profesor. Pracę na uczelni łączył w latach 1985–1994 z funkcją głównego specjalisty wojewódzkiego — architekta w Dyrekcji Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych w Krakowie, a w latach 1991–2001 — dyrektora Regionalnego Ośrodka Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego w Krakowie (oddział Ośrodka Dokumentacji Zabytków w Warszawie; od 2010 r. — oddział terenowy Narodowego Instytutu Dziedzictwa). Był zastępcą prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie w latach 1999–2000 i doradcą ministra środowiska w latach 2006–2008. Ponadto jest członkiem Rad Nadzorczych Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Jest cenionym ekspertem w dziedzinie architektury krajobrazu, specjalistą z zakresu teorii architektury i urbanistyki. Jego zainteresowania naukowe dotyczą obiektów zabytkowych, sztuki ogrodowej i planowania przestrzennego w skali miejscowej, regionalnej i krajowej. Wiodącymi tematami w jego działalności twórczej (projekty i realizacje), jak i eksperckiej, studialnej oraz naukowo-badawczej (publikacje i konferencje) są: zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i krajobrazu oraz rola tożsamości miejsca w krajobrazie.

W swoim dorobku ma — jako autor i współautor — ponad 150 publikacji z zakresu ochrony krajobrazu i kształtowania obszarów chronionych, ponad 100 ewidencji konserwatorskich zabytkowych parków i ogrodów oraz ponad 200 studiów, planów i projektów, w tym 28 wdrożonych i zrealizowanych. Jest także autorem kilkudziesięciu ekspertyz poświęconych oddziaływaniu inwestycji na krajobraz kulturowy i współautorem dokumentacji, na podstawie której w 2003 r. dokonano wpisu karpackich kościołów drewnianych na „Listę światowego dziedzictwa kulturalnego i przyrodniczego UNESCO".

Posiada status architekta twórcy, uprawnienia projektowe, budowlane (członek Małopolskiej Izby Architektów) i konserwatorskie. Jest rzeczoznawcą ministra kultury i dziedzictwa narodowego oraz Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków w zakresie architektury, urbanistyki, ruralistyki i ochrony krajobrazu kulturowego, również biegłym w zakresie ochrony przyrody z listy ministra ochrony środowiska.

Do jego ważniejszych zrealizowanych projektów należą: rewaloryzacja ogrodów królewskich w Niepołomicach (z J. Bogdanowskim i zespołem, 1991–2001); operaty dziedzictwa kulturowego w planach ochrony parków narodowych: Bieszczadzkiego (1996–1997), Tatrzańskiego (1994–1998), Ojcowskiego (1998 r.) i Pienińskiego (2000 r.); rewaloryzacja i rewitalizacja ogrodów królewskich w Wilanowie (z zespołem pracowni arch. J. Wowczaka, 2007–2012); opracowanie koncepcji rewitalizacji i udostępnienia Twierdzy Zamość i realizacja (w zespole z K. i J. Wielgusami, U. Forczek-Brataniec, W. Rymszą-Mazurem i K. Chajdysem i zespołem, 2008–2014); plany ochrony parków kulturowych — Starego Miasta w Krakowie (z K. Wielgusem i zespołem 2011–2013), Wilanowskiego (z. J. Korzeniem i zespołem, 2009–2012), Nowej Huty (z R. Marcinkiem, A. Siwkiem, K. Wielgusem, U. Forczek-Brataniec i in., 2017 r.), zakopiańskich Krupówek (z R. Marcinkiem, A. Siwkiem, J. Wowczakiem i in., 2018–2019) oraz Kazimierza ze Stradomiem w Krakowie (z R. Marcinkiem, A. Siwkiem, J. Wowczakiem i in., 2019–2020).

Jako pedagog Wydziału Architektury PK był promotorem 8 prac doktorskich, ponad 200 prac dyplomowych: inżynierskich, magisterskich oraz słuchaczy studiów podyplomowych. Przygotował około 50 recenzji rozpraw: naukowych, doktorskich i habilitacyjnych. Jest wykładowcą Podyplomowego Studium Ochrony Przyrody im. prof. Stefana Myczkowskiego na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie oraz na studiach podyplomowych na Wydziale Architektury PK.

Był członkiem Rady Naukowej Bieszczadzkiego Parku Narodowego i Świętokrzyskiego Parku Narodowego, od 1990 r. zasiada w Radzie Naukowej Tatrzańskiego Parku Narodowego, a od 2020 r. — Ojcowskiego Parku Narodowego. Powołany w skład Komisji Urbanistyki i Architektury Oddziału PAN w Krakowie (przewodniczący Sekcji Architektury Krajobrazu); Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS, Rady ICCROM w Rzymie (2003–2007), Wojewódzkiej Rady Ochrony Zabytków przy małopolskim konserwatorze zabytków (wiceprzewodniczący, 2005–2018) i Komitetu Ochrony Przyrody PAN (2004–2015). Jest członkiem Państwowej Rady Ochrony Przyrody (od 2002 r.) oraz Rady Ochrony Zabytków (2004–2007, w latach 2016–2020 wiceprzewodniczący) oraz Głównej Komisji Konserwatorskiej (2012–2016 i 2017–2021).

W 1992 r. reprezentował Polskę w Zespole Ekspertów Komitetu Dziedzictwa Kulturowego Rady Europy, przygotowującym rekomendacje dla rządów państw członkowskich UE m.in. w zakresie zintegrowanej ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Za swoje osiągnięcia w dziedzinie ochrony i kształtowania krajobrazu był wielokrotnie wyróżniany. Został uhonorowany: Złotym Medalem za działalność na rzecz ochrony zabytkowych parków i ogrodów (w 1986 r. i w 1988 r.), Złotą Odznaką „Za Opiekę nad Zabytkami" (w 1993 r. i w 2004 r.), Medalem im. Profesora Zygmunta Nováka, przyznanym przez Komisję Urbanistyki i Architektury PAN Oddział w Krakowie (1994 r.), Medalem i Nagrodą im. Gerarda Ciołka, przyznanymi przez Stowarzyszenie Konserwatorów Zabytków (2005 r.), Brązowym (2005 r.), Srebrnym (2014 r.) i Złotym (2019 r.) Medalem „Zasłużony Kulturze *Gloria Artis*" oraz Srebrnym (2002 r.) i Złotym (2018 r.) Krzyżem Zasługi, Złotym Medalem „Za Długoletnią Służbę" (2010 r.), odznaką „Honoris Gratia" przyznaną przez prezydenta Krakowa (2017 r.), medalem „Zasłużony dla PK" (2017 r.) i Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2020 r.). W 2013 r. wraz z zespołem: K. Wielgusem, U. Forczek-Brataniec, K. Chajdysem, K. Latusek, P. Nosalską, W. Rymszą-Mazurem, O. Zapolską, otrzymał Nagrodę Miasta Krakowa (w kategorii nauka i technika) za opracowanie planu ochrony Parku Kulturowego „Stare Miasto" w Krakowie. W 2018 r. otrzymał zespołową Nagrodę Rektora Politechniki Krakowskiej.

W życiu prywatnym — szczęśliwy małżonek arch. Doroty Rudkowskiej, ojciec trzech córek: Anny (sztuki plastyczne, dr hab. w ASP), Marii (arch. krajobrazu), Katarzyny (arch. krajobrazu) i syna Michała (mgr towaroznawstwa UEK). Wolny czas lubi spędzać z rodziną i w górach (jest państwowym przewodnikiem tatrzańskim), a także — podróżując. Interesuje się filozofią.

Fot.: Piotr Gibas

Sebastian Skoczypiec

Jest wychowankiem i pracownikiem Wydziału Mechanicznego Politechniki Krakowskiej.

Urodził się 27 maja 1975 r. w Sanoku. Ukończył tamtejsze I Liceum Ogólnokształcące im. Komisji Edukacji Narodowej (klasa o profilu matematyczno-fizycznym). Studiował na Wydziale Mechanicznym Politechniki Krakowskiej, na kierunku mechanika i budowa maszyn, specjalność: biomechanika. Studia ukończył w 1999 r. obroną pracy magisterskiej pt. „Obiektywizacja krzywych EKG". Następnie podjął studia doktoranckie na Wydziale Mechanicznym PK. W 2006 r. obronił z wyróżnieniem dysertację doktorską pt. „Badania wspomaganego drganiami ultradźwiękowymi procesu obróbki elektrochemicznej elektrodą uniwersalną" (promotor: prof. dr hab. inż. Adam Ruszaj), uzyskując stopień doktora nauk technicznych (dyscyplina: budowa i eksploatacja maszyn, specjalność: systemy i procesy wytwarzania). 11 grudnia 2013 r. Rada Wydziału Mechanicznego PK, na podstawie monografii pt. „Elektrochemiczne metody wytwarzania mikroelementów" oraz dorobku naukowego, nadała mu stopień doktora habilitowanego (dyscyplina: budowa i eksploatacja maszyn, specjalność: inżynieria produkcji). Tytuł profesora nauk inżynieryjno-technicznych uzyskał postanowieniem prezydenta RP z 21 września 2020 r. Podstawę do wszczęcia postępowania o uzyskanie tytułu stanowiły prace badawcze, prowadzone przez niego od niemal dwudziestu lat, a przedstawione syntetycznie w monografii pt. „Elektroerozyjne i elektrochemiczne metody mikrowytwarzania" (Wydawnictwo PK, 2019).

W pierwszym etapie swojej pracy naukowej, to jest w latach 2000–2009, był zatrudniony w Zakładzie Niekonwencjonalnych Technologii Produkcyjnych, w Instytucie Zaawansowanych Technologii Wytwarzania w Krakowie. Od 2007 r. pracuje w Katedrze Inżynierii Procesów Produkcyjnych, w Instytucie Technologii Maszyn i Automatyzacji Produkcji Politechniki Krakowskiej. Od września 2017 r. pełni funkcję dyrektora Instytutu. W kadencji 2020–2024 został również wybrany na członka Senatu PK.

Jego działalność naukowa koncentruje się wokół niekonwencjonalnych metod wytwarzania części maszyn i narzędzi, takich jak: obróbka elektrochemiczna, elektroerozyjna i laserowa, a zwłaszcza zastosowanie tych metod w procesie mikrowytwarzania (czyli wytwarzania elementów o wymiarach charakterystycznych poniżej jednego milimetra). Prowadzi również prace badawcze dotyczące podstaw teoretycznych i technologicznych integracji wymienionych metod w ramach technologii sekwencyjnych i hybrydowych, także powiązania z wybranymi technologiami wytwarzania przyrostowego.

W dorobku naukowo-badawczym ma 132 publikacje, jako autor i współautor. Jest ekspertem Komisji Europejskiej (VII Program Ramowy UE i Program Horyzont 2020) oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Brał udział w kilkudziesięciu konferencjach krajowych i zagranicznych (m.in. The International Symposium on Electromachining, Euspen International Conference & Exhibition, International ESAFORM Conference on Material Forming). Uczestniczył w realizacji 16 projektów badawczych — międzynarodowych, rozwojowych, własnych oraz prowadzonych we współpracy z przedsiębiorcami krajowymi, jak np.: PPUH Witold Bryk, ERKO Sp. z o.o., POLTRA Sp. z o.o., Limatherm SA oraz zagranicznymi — Philips, General Electric Superabrasives, Diamond Innovation. Jest beneficjentem realizowanego przez MNiSW projektu „Liderzy w zarządzaniu uczelnią" (wizyta studyjna na Aalborg Universitet w Danii w 2019 r.).

Również jego praca dydaktyczna na PK związana jest z niekonwencjonalnymi technologiami wytwarzania części maszyn i narzędzi. We współtworzonym przez niego laboratorium zaprojektowano, wykonano i uruchomiono m.in. stanowiska dydaktyczne do hybrydowej, sekwencyjnej mikrotechnologii elektrochemiczno-elektroerozyjnej, mikroskrawania wspomaganego elektrochemicznie oraz stanowisko badawcze do precyzyjnej obróbki laserowej materiałów trudnoskrawalnych. W laboratorium, którego pracę koordynuje, odbywają się zajęcia dydaktyczne m.in. z przedmiotów takich, jak: innowacyjne technologie wytwarzania, hybrydowe procesy wytwarzania, podstawy obróbek erozyjnych, technologie kształtowania wyrobów, *non-conventional and additive manufacturing processes*.

Wypromował 2 doktorów, obecnie jest promotorem w toczącym się przewodzie doktorskim oraz opiekunem naukowym 2 doktorantów. Był promotorem 61 prac dyplomowych (34 inżynierskich i 27 magisterskich). W latach 2014–2019 pełnił funkcję opiekuna kierunku studiów inżynieria produkcji na Wydziale Mechanicznym PK.

Od 2016 r. jest członkiem Komitetu Inżynierii Produkcji PAN (w obecnej kadencji pełni funkcję zastępcy przewodniczącego Komitetu). W 2018 r. został przyjęty do Akademii Inżynierskiej w Polsce, a od kwietnia 2019 r. jest członkiem Komitetu Wykonawczego Akademii. We wrześniu 2020 r. został powołany przez ministra nauki i szkolnictwa wyższego do zespołu doradczego, oceniającego wnioski i raporty w ramach Programu „Doktorat wdrożeniowy".

Jest żonaty, ma dwóch synów. Jego pasją są góry. W latach 1993–2016 był ratownikiem Grupy Bieszczadzkiej Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Przez wiele lat startował w ultramaratonach górskich, a do swoich najważniejszych sukcesów zalicza ukończenie w 36 godzin legendarnego ultramaratonu górskiego wokół Mont Blanc (170 kilometrów, 10 kilometrów przewyższenia). Fotografuje, uprawia narciarstwo wysokogórskie, turystkę rowerową, praktykuje jogę Iyengara.

Doktorzy

Wydział Architektury

Michał Nessel (A-10) — „O zastosowaniu cyfrowych technik algorytmicznych w projektowaniu w zakresie kształtowania formy architektonicznej", promotorzy: dr hab. Krystyna Romaniak, prof. PK (PK), dr hab. inż. arch. Tomasz Kapecki, prof. PK (PK); recenzenci: dr hab. inż. arch. Jan Słyk, prof. PW (PW); dr hab. inż. arch. Maria Helenowska-Peschke (PG); 4 XI 2020 r.

Doktorzy habilitowani

Mariusz Kieć

Jest absolwentem i pracownikiem Wydziału Inżynierii Lądowej Politechniki Krakowskiej.

Urodził się 19 sierpnia 1976 r. w Krakowie. W 1996 r. ukończył krakowskie Technikum Budowlane nr 2. W tym samym roku rozpoczął studia na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Krakowskiej na kierunku budownictwo. Studia ukończył z wyróżnieniem w 2001 r., uzyskując tytuł magistra inżyniera budownictwa na podstawie pracy pt. „Wskaźniki oceny sieci drogowej" (promotorem był prof. dr hab. inż. Marian Tracz). W 2004 r. na specjalności konstrukcje budowlane inżynierskie obronił pracę magisterską pt. „Projekt konstrukcji nośnej wielokondygnacyjnego parkingu samochodowego typu otwartego", wykonaną pod kierunkiem dr. inż. Mariusza Maślaka.

W 2009 r. uzyskał na Politechnice Krakowskiej stopień doktora nauk technicznych w dyscyplinie budownictwo, specjalność budownictwo drogowe i inżynieria ruchu, na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Wpływ dostępności do dróg na warunki i bezpieczeństwo ruchu". Promotorem pracy był dr hab. inż. Stanisław Gaca, prof. PK. Praca została wyróżniona przez Radę Wydziału Inżynierii Lądowej Politechniki Krakowskiej oraz przez ministra infrastruktury w 2010 r. Stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych, w dyscyplinie inżynieria lądowa i transport, nadała mu 9 lipca 2020 r. Rada Naukowa Wydziału Inżynierii Lądowej Politechniki Krakowskiej na podstawie uchwały Komisji Habilitacyjnej, powołanej przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów. Osiągnięciem wskazanym we wniosku habilitacyjnym był cykl publikacji pod wspólnym tytułem: „Rozwój metod oceny infrastruktury drogowej pod względem bezpieczeństwa ruchu drogowego z wykorzystaniem miar bezpośrednich i pośrednich".

Na Politechnice Krakowskiej jest zatrudniony od października 2001 r. Pracował jako asystent naukowo-dydaktyczny w Katedrze Budowy Dróg i Inżynierii Ruchu, od 2010 r. jest adiunktem naukowo-dydaktycznym. Obecnie pracuje w Katedrze Dróg, Kolei i Inżynierii Ruchu PK.

W polu jego zainteresowań naukowych znajdują się zagadnienia inżynierii ruchu drogowego i projektowania geometrycznego infrastruktury drogowej. Prowadzi badania w zakresie: identyfikacji procesów ruchu na odcinkach dróg i skrzyżowaniach wraz z ich modelowaniem, metod oceny warunków ruchu, bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz podstaw projektowania geometrycznego. Specjalizuje się w ocenie wpływu infrastruktury drogowej na bezpieczeństwo ruchu różnych grup użytkowników ze szczególnym wykorzystaniem podejścia proaktywnego. W swojej pracy naukowej korzysta z modeli mikrosymulacyjnych oraz narzędzi statystyki matematycznej.

W dorobku ma, jako autor i współautor, 87 publikacji, w tym: 10 artykułów zamieszczonych w czasopismach z listy JCR, 18 artykułów w punktowanych czasopismach krajowych i zagranicznych, 4 rozdziały w monografiach naukowych w języku angielskim oraz 42 referaty w materiałach konferencji międzynarodowych i podręcznik. Indeks Hirscha według baz Web of Science i Scopus wynosi 6. Wykonał około 50 recenzji artykułów naukowych dla redakcji czasopism międzynarodowych z listy MNiSW. Łącząc działalność inżynierską z naukową, wykonał (samodzielnie lub w zespole) ponad 70 ekspertyz i opracowań z zakresu inżynierii ruchu drogowego i projektowania infrastruktury drogowej na zlecenie administracji rządowej i drogowej oraz firm prywatnych.

Współpracuje z wieloma ośrodkami naukowymi, m.in. z uniwersytetami: w Rzymie (Università degli Studi Roma Tre), w Katanii (Università degli Studi di Catania), w Lund (Lunds Universitet), w Belgradzie (Univerzitet u Beogradu), w Győr (Széchenyi István Egyetem), z uniwersytetami technicznymi w Dreźnie (Technische Universität Dresden) i w Delft (Technische Universiteit Delft) oraz Uniwersytetem Kentucky (University of Kentucky), ponadto z instytucjami badawczymi, jak CDV — Transport Research Centre w Czechach i Australian Road Research Board.

Brał udział w 35 międzynarodowych konferencjach, na których zaprezentował 41 referatów (większość w języku angielskim). Był członkiem komitetów naukowych i organizacyjnych kilku z nich.

Uczestniczył w realizacji 9 projektów badawczych, finansowanych ze środków pozyskanych w drodze konkursów z MNiSW i NCBiR. Pełnił funkcję wykonawcy lub kierownika tematu badawczego.

Prowadzi wykłady, ćwiczenia projektowe i laboratoryjne dla studentów kierunków budownictwo i transport na Wydziale Inżynierii Lądowej oraz dla studentów międzywydziałowego kierunku gospodarka przestrzenna w zakresie projektowania geometrycznego infrastruktury drogowej, inżynierii ruchu i bezpieczeństwa ruchu drogowego. Prowadzi również zajęcia w języku angielskim na kierunku budownictwo. Jest kierownikiem studiów podyplomowych z zakresu inżynierii ruchu drogowego. Był promotorem 50 prac inżynierskich i 59 prac magisterskich oraz współpromotorem 4 prac magisterskich na uniwersytecie w Katanii, przygotowywanych w ramach Programu Erasmus. Pełnił rolę opiekuna studentów zagranicznych podczas praktyk Erasmus i IASTE, realizowanych na Wydziale Inżynierii Lądowej PK. Był promotorem pomocniczym w zakończonym przewodzie doktorskim. Obecnie pełni funkcję promotora pomocniczego w otwartym przewodzie doktorskim. Był członkiem komisji egzaminu doktorskiego na uniwersytecie w Katanii.

W 2016 r. został powołany na członka Sekcji Inżynierii Komunikacyjnej Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN — był sekretarzem naukowym oraz członkiem prezydium. Należy do Grupy Roboczej ds. Standardów Projektowania Dróg w PIARC — World Road Association.

Za osiągnięcia w pracy naukowej otrzymał Nagrodę Rektora Politechniki Krakowskiej. W 2016 r. został odznaczony Honorową Odznaką Politechniki Krakowskiej. Dwukrotnie był beneficjentem Programu „Lider" na Wydziale Inżynierii Lądowej PK.

Jest żonaty, ma czworo dzieci. ●

Wydział Informatyki i Telekomunikacji

dr inż. Andrzej Wilczyński (F-1) — „Blockchain-based task scheduling in computational clouds"; promotor: dr hab. Joanna Kołodziej, prof. PK i NASK (PK i NASK); promotor pomocniczy: dr Agnieszka Jakóbik (PK); recenzenci: dr hab. inż. Rafał Scherer, prof. PCz (PCz), dr hab. inż. Jędrzej Musiał (PP); 15 X 2020 r. Praca obroniona w AGH.

Wydział Inżynierii i Technologii Chemicznej

dr inż. Jakub Szyman (C-12) — „Modelowanie i symulacja reaktorów fotokatalitycznych wzbudzanych promieniowaniem słonecznym", promotor: dr hab. inż. Robert Grzywacz, prof. PK (PK); recenzenci: prof. dr hab. inż. Stanisław Ledakowicz (PŁ), dr hab. inż. Ireneusz Grubecki, prof. nadzw. UTP (UTP w Bydgoszczy); 28 IX 2020 r.

Wydział Inżynierii Lądowej

dr inż. Renata Kłaput (L-14) — „Wpływ szerokości szczelin w ściankach bocznych tunelu

Marcin Petelenz

Jest absolwentem i pracownikiem Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej.

Urodził się 29 września 1953 r. w Krakowie. W 1972 r. ukończył tutejsze II Liceum Ogólnokształcące im. Króla Jana III Sobieskiego i rozpoczął studia na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej. Podczas studiów prowadził Studencki Klub SARP. Pracę dyplomową pt. „Plan zagospodarowania przestrzennego gminy i wsi Żegocina oraz system zabudowy dla terenów podgórskich", wykonaną pod kierunkiem prof. dr. hab. inż. arch. Mieczysława Chowańca, obronił celująco w listopadzie 1978 r.

Na Politechnice Krakowskiej pracę podjął już w styczniu 1978 r., na stanowisku pracownika technicznego w Instytucie Architektury i Planowania Wsi. W 1980 r. został asystentem naukowo-dydaktycznym, w 1983 r. — starszym asystentem, a w 1988 r. — adiunktem. W lipcu 2020 r. objął etat profesora uczelni. Po likwidacji IAiPW zakład, w którym pracował — Zakład Architektury i Planowania Wsi — wchodził przez pewien czas w skład Instytutu Projektowania Urbanistycznego, obecnie tworzy strukturę Instytutu Projektowania Miast i Regionów PK.

W pracy naukowej oraz projektowej początkowo skupił się na zagadnieniach budownictwa regionalnego, zwłaszcza na sposobach ograniczenia chaotycznego procesu przekształceń przestrzennych na terenach wiejskich. Zjawiska te obserwował i dokumentował również jako opiekun studenckich praktyk wakacyjnych. Jako narzędzie zapobiegania negatywnym zmianom zaproponował otwarte systemy architektoniczno-budowlane (system modułowy pozwalający na zróżnicowanie formy przy zachowaniu typowych cech stylu, gwarantujących ład przestrzenny). Pomysł przedstawiony w pracy dyplomowej został zgłoszony i uzyskał w 1980 r. patent na element konstrukcyjny w takich architektonicznych systemach („element konstrukcyjny ram").

Ideę łączenia systemowości z ładem przestrzennym, nawiązującym do tradycyjnej architektury, przedstawił np. w projektach systemu zabudowy wiejskiej oraz letniskowej na Kaszubach, przygotowanych wspólnie z arch. Jerzym Petelenzem na konkursy SARP w 1982 r. (obydwa uzyskały pierwsze nagrody). W 1988 r. obronił z wyróżnieniem na Politechnice Krakowskiej pracę doktorską pt. „Rozwiązania systemowe jako kierunek rozwoju zabudowy zagrodowej w Polsce (na przykładzie wybranych regionów)". Promotorem doktoratu, stanowiącego podsumowanie dotychczasowych prac, był również prof. Mieczysław Chowaniec. Skrócona wersja dysertacji została wydana w serii Monografie Politechniki Krakowskiej (nr 129).

Prace terenowe, które prowadził wraz z grupami studenckimi w latach 1990–1996, dostarczyły mu z kolei obszernego materiału badawczego na temat przekształceń w zagospodarowaniu terenu i architektury w okolicach Krakowa, a występujące od kilkunastu lat problemy rosnącego znaczenia inwestycji deweloperskich, nie tyle na terenach wiejskich, co w strefie urbanizującej się, skłoniły go do zajęcia się zjawiskiem suburbanizacji, zwłaszcza przyczynami zjawisk negatywnych i metodami ulepszania systemu zagospodarowania stref obrzeżnych. Zwraca uwagę, że odczuwaniu ładu przestrzennego, harmonii przestrzennej sprzyja jednorodność niektórych cech formalnych (np. koloru, materiału, kształtu). Tym zagadnieniom poświęcił monografię pt. „Wizualne aspekty zrównoważonego rozwoju miasta w strefie obrzeżnej. Wybrane zagadnienia" (Wydawnictwo PK, Kraków 2019). Na jej podstawie uzyskał stopień doktora habilitowanego w dyscyplinie architektura i urbanistyka (nadany 29 maja 2020 r. uchwałą Rady Naukowej Wydziału Architektury PK).

W dorobku posiada 77 publikacji, w tym 30 recenzowanych oraz 80 zrealizowanych, indywidualnych projektów architektonicznych, także projekty w zakresie wnętrz. Brał udział w 13 konkursach architektonicznych, 7 razy otrzymując nagrody bądź wyróżnienia. W 1985 r. dzięki stypendium prof. S. Ginwiłł-Piotrowskiego przebywał na w Rzymie, gdzie zaprezentował indywidualną wystawę autorskich rysunków w Centro Incontri e Studi Europei. Brał udział w 13 programach badawczych (dwukrotnie w Resortowym Programie Badań Podstawowych „Naukowe podstawy rewaloryzacji budynków i zespołów zabytkowych na tle rozwoju miast").

Jako nauczyciel akademicki prowadzi z pasją wykłady, zajęcia seminaryjne i kursowe z przedmiotu architektura i planowanie wsi dla studentów I i II stopnia architektury oraz zajęcia dyplomowe. W 2014 r. opracował autorski program i wdrożył przedmiot fakultatywny — rewitalizacja osiedleńczych stref przejściowych. W ankietach studenckich osiągał zawsze oceny powyżej średniej wydziałowej, również 5,0. Był promotorem i współpromotorem 93 prac dyplomowych magisterskich (5 w toku) i inżynierskich. (Praca dyplomowa Ariny Muhy, dotycząca projektu ośrodka rekreacyjno-letniskowego w Zbludzy, została zakwalifikowany na wystawę najlepszych prac magisterskich WA PK w Pałacu Sztuki w 2019 r.).

Od 1990 r. posiada uprawnienia do projektowania bez ograniczeń. Jest członkiem Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów od 2002 r., od momentu jej powstania. W latach 1991–1994 był członkiem Zarządu Krakowskiego Oddziału Stowarzyszenia Architektów Polskich. Za tę działalność otrzymał wyróżnienie SARP II stopnia (Srebrna Odznaka SARP). Rektor Politechniki Krakowskiej przyznał mu nagrody — za działalność naukowo-badawczą i dwukrotnie za pracę dydaktyczną.

Prywatnie: jest żonaty, ma dwie wspaniałe córki. Zawsze uprawiał sport — dawniej szermierkę, jazdę konną i tenis, do dziś pozostało pływanie w morzu na dłuższych dystansach, jazda na rolkach, wycieczki górskie oraz przede wszystkim narciarstwo. Od lat bierze udział w Narciarskim Grand Prix PK oraz Narciarskich Mistrzostwach PK i przeważnie zajmuje któreś z miejsc na podium. Wakacje spędza, podróżując po świecie, również kamperem i gromadząc bogate archiwum fotograficzne oraz materiały do publikacji. ●

aerodynamicznego na wyniki badań modelowych", promotor: prof. dr hab. inż. Andrzej Flaga (PK); recenzenci: prof. dr hab. inż. Roman Kinasz (AGH), dr hab. inż. Piotr Górski (PO); 16 IX 2020 r.

dr inż. Krzysztof Ostrowski (L-3) — „Wpływ parametrów technologicznych na efektywność wzmocnienia materiałami kompozytowymi elementów betonowych osiowo ściskanych", promotor: prof. dr hab. inż. Roman Kinasz (AGH), promotor pomocniczy: dr inż. Piotr Dybeł (AGH); recenzenci: prof. dr hab. inż. Grzegorz Golewski (PL), dr hab. inż. Tomasz Trapko, prof. PWr (PWr), 15 X 2020 r. Praca obroniona w AGH.

Wydział Mechaniczny

dr inż. Justyna Miodowska (M-01) — „Symulacja procesu zrostu kości żuchwy z zastosowaniem nowego modelu przebudowy tkanki kostnej"; promotor: dr hab. inż. Jan Bielski, prof. PK (PK), promotor pomocniczy: dr inż. Magdalena Kromka-Szydek (PK); recenzenci: prof. dr hab. inż. Michał S. Nowak (PP), dr hab. inż. Wojciech Wolański, prof. PŚl (PŚl); 14 X 2020 r. Praca wyróżniona.

WSPOMNIENIE

Dirk Hansen

Wiadomość o śmierci Dirka Hansena; wiadomość, która nadeszła z Berlina, bardzo nas zasmuciła. W piątek 29 lutego 2020 r. przegrał walkę z nowotworem. Składamy najserdeczniejsze wyrazy współczucia jego żonie Margarett oraz córce Emily z rodziną.

Z Dirkiem Hansenem łączyła nas trzydziestoletnia współpraca naukowo-dydaktyczna. Był wspaniałym człowiekiem. Ceniliśmy nie tylko jego intelekt, mądrość życiową, ale także poczucie humoru, dystans do rzeczy mało istotnych, przejawiający się w umiejętności krytycznego oglądania otaczającego nas świata.

Dirk był Niemcem, mieszkał z rodziną w Berlinie, ale przez wiele lat pracował na Uniwersytecie w Plymouth, w Anglii. Chociaż nie był architektem, miał bardzo dobry kontakt ze studentami architektury. Był przez nich lubiany, bowiem jako humanista potrafił trafnie rozpoznawać rzeczywiste walory przestrzeni zbudowanej dla człowieka. Był historykiem sztuki i zajmował się architekturą historyczną i współczesną. Był także znawcą i nieszablonowym krytykiem architektury. Na Uniwersytecie w Plymouth jego wykłady stały się znane z tego, że o historycznych stylach w architekturze mówił… leżąc w hamaku.

Traktowaliśmy go jako naszego przyjaciela, poczytując sobie to za zaszczyt, i mamy nadzieję, że także on uważał nas za swoich przyjaciół. Znaliśmy się od prawie trzydziestu lat. Poznaliśmy się w 1991 r., kiedy pierwszy raz odwiedziliśmy Plymouth z grupą polskich studentów.

Razem z Frankiem Lyonsem i Dirkiem Hansenem przez przeszło dziesięć lat prowadziliśmy wymianę dydaktyczną pomiędzy School of Architecture University of Plymouth w Wielkiej Brytanii a Wydziałem Architektury Politechniki Krakowskiej. Była to jedna z pierwszych międzynarodowych wymian z udziałem studentów naszego wydziału. Polscy i angielscy studenci czwartego roku rozwiązywali ten sam temat projektowy dotyczący nowych budynków, sytuowanych w historycznym środowisku, związany z lokalizacją w Krakowie lub w Plymouth (albo w St. Austell, w Kornwalii).

Pobyty w Krakowie, a potem w Plymouth trwały około dwóch lub trzech tygodni. Studenci polscy i angielscy mieszkali u siebie nawzajem, dotyczyło to także

nauczycieli akademickich. Dirk Hansen gościł nas w swoim mieszkaniu w Plymouth. Pamiętam, jak w swojej niewielkiej pracowni rozkładał dla siebie materac, nam udostępniając dwa duże pokoje. Kiedy indziej wyprowadzał się do znajomych, zostawiając nam całe mieszkanie. Owe wyjazdy związane były także ze zwiedzaniem nowych i historycznych budowli w Kornwalii i w Devonie. Dzięki Dirkowi dwukrotnie mogliśmy zwiedzić Oxford.

Najczęściej odwiedzaliśmy Plymouth w czerwcu, na zakończenie roku akademickiego. Na uroczystości te przybywały tak znakomite osobistości świata brytyjskiej architektury, jak sir Norman Foster czy Ed Jones. W połowie lat 90. XX wieku właśnie w Szkole Architektury w Plymouth, podczas pobytu ówczesnego dziekana WA PK prof. Andrzeja Kadłuczki, zaproponowano nam podjęcie starań o akredytację naszego Wydziału przez Royal Institute of British Architects (RIBA). Uwieńczone sukcesem starania i odnawiana co pięć lat akredytacja RIBA sprawiły, że od 1999 r. wszyscy absolwenci krakowskiego Wydziału Architektury jako jedyni w naszym kraju otrzymują dwa dyplomy — polski i angielski. Ułatwia to naszym absolwentom uzyskiwanie pracy w różnych krajach, nie tylko anglojęzycznych.

Przez szereg lat Dirk Hansen i Frank Lyons przyjeżdżali do Krakowa jako goście Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej, aby brać udział w konferencjach naukowych, organizowanych przez różne jednostki wydziału. Jedna z pierwszych konferencji, na której obaj wygłosili referaty, odbyła się w 1995 r. w Teatrze im. Juliusza Słowackiego z okazji obchodów pięćdziesięciolecia istnienia Wydziału Architektury PK. Przez kolejne dwadzieścia pięć lat mieliśmy wiele spotkań naukowych i towarzyskich. Większość z nich odbyła się w salach Politechniki przy ulicy Podchorążych, kiedy profesorowie z Plymouth przyjeżdżali na konferencje Instytutu Projektowania Urbanistycznego, a potem na konferencje Instytutu Projektowania Architektonicznego w pawilonie „Kotłownia" przy ulicy Warszawskiej.

W 2015 r., w czasie obchodów 70-lecia Politechniki, Dirk Hansen przedstawił w Pałacu Sztuki przy placu Szczepańskim frapujący referat w ramach konferencji zorganizowanej przez Zakład Rysunku, Malarstwa i Rzeźby. Kilka razy miałam okazję gościć go i Franka Lyonsa w Instytucie Historii Architektury i Konserwacji Zabytków, w zabytkowym budynku przy ulicy Kanoniczej 1, na zajęciach z przedmiotu architektura współczesna. Wszystkie referaty Dirka pozostaną dla przyszłych pokoleń w materiałach pokonferencyjnych.

Jedno z naszych ostatnich spotkań miało miejsce w Berlinie, bodaj w 2016 r. Dirk, przejechawszy przez całe miasto na rowerze, odwiedził nas w hotelu, w którym zatrzymaliśmy się na kilka dni. Zaprosił wtedy całą naszą grupę (8 profesorów — w tym byłych i przyszłych dziekanów Wydziału Architektury) na kolację do swojego uroczego mieszkania w Tiergarten.

Pogrzeb Dirka odbył się 31 marca na cmentarzu w Berlinie, w okresie pandemii COVID-19 i w związku z tym mogło w nim uczestniczyć tylko pięć osób — żona Margarett, córka Emily z mężem oraz dwóch jego wnuków. Przyjaciele z Anglii przygotowali pamiątkową książkę, którą przesłano Margarett. My również zamieściliśmy w niej nasze wspomnienia.

Dirku, będzie nam Ciebie bardzo brakowało, Twoich filozoficznych wywodów naukowych, Twojego nieprzeciętnego zmysłu estetycznego, Twojego swobodnego stylu patrzenia na nowości w sztuce i w architekturze, Twoich uroczych i zawsze starannie dobranych kartek świątecznych i urodzinowych. Żegnaj, wspaniały Przyjacielu. Pozostaniesz na zawsze w naszych sercach.

Ewa i Jacek Gyurkovichowie

Inauguracja drugiego roku akademickiego Szkoły Doktorskiej PK

Doktorantów wspierać będą doświadczeni badacze

Swój drugi rok funkcjonowania na Politechnice Krakowskiej rozpoczęła Szkoła Doktorska. Uroczystość inauguracyjna odbyła się 14 października. Podobnie jak inne wydarzenia tego typu na uczelni, ceremonię przeprowadzono z udziałem ograniczonej grupy osób i przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa epidemicznego. Większość doktorantów i zaproszonych gości wydarzenie mogła obserwować tylko za pośrednictwem internetowego przekazu, który poprowadzono z sali konferencyjnej pawilonu „Kotłownia".

Chociaż rok temu zmieniono zasady dochodzenia na uczelniach do doktoratu, droga wiodąca do osiągnięcia celu, jest ta sama co dawniej. To wielokrotne powtarzanie doświadczeń, siedzenie po nocach nad obliczeniami i rysunkami, pisanie i poprawianie tekstu rozprawy, ciągłe uczenie się nowych rzeczy, narażanie się na krytykę w związku z wystąpieniami i artykułami, usilne dowodzenie swoich racji, zmaganie z wątpliwościami, nieustanne staranie, aby nie zgubić wątku i nie znaleźć się w ślepym zaułku… Mówiła o tym podczas październikowej uroczystości dr hab. inż. Małgorzata Cimochowicz-Rybicka, prof. PK — dyrektor i przewodnicząca Rady Szkoły Doktorskiej PK. Dodała jednak optymistycznie: — *I nagle okaże się, że te wszystkie przeciwności losu gdzieś zniknęły, że posiadacie państwo wiedzę, na której można budować swoją przyszłość.*

Małgorzata Cimochowicz-Rybicka zapewniła doktorantów, że wspierać ich będą promotorzy i opiekunowie poszczególnych dyscyplin. — *Są to osoby o ogromnym doświadczeniu naukowym i praktycznym, posiadające osiągnięcia zawodowe w kraju i za granicą, kontakty na wielu znaczących uniwersytetach, a także w dużych przedsiębiorstwach, członkowie międzynarodowych organizacji i doradcy w poważnych firmach i konsorcjach* — mówiła dyrektor Szkoły Doktorskiej.

Prorektor ds. kształcenia i współpracy z zagranicą dr hab. inż. Jerzy Zając, prof. PK przypomniał, że motywem wprowadzenia szkół doktorskich była mała efektywność wcześniejszego systemu studiów doktoranckich. Teraz ma się to zmienić dzięki stworzeniu doktorantom znacznie lepszych warunków do pracy naukowej. Nawiązując do tego faktu, życzył ukończenia Szkoły Doktorskiej PK wszystkim jej słuchaczom.

Podczas październikowej uroczystości nie zabrakło innych tradycyjnych akcentów akademickich, w szczególności immatrykulacji studentów pierwszego roku. Przedstawiciele doktorantów, reprezentujący poszczególne dyscypliny szkoły, złożyli ślubowanie w imieniu swoich koleżanek i kolegów, którzy nie mogli bezpośrednio uczestniczyć w wydarzeniu. Zabrzmiała (odtworzona z nagrania) pieśń „Gaudeamus" w wykonaniu Akademickiego Chóru Politechniki Krakowskiej „Cantata" pod dyrekcją Marty Stós. Głos zabrała mgr inż. Wiktoria Tomal, przewodnicząca Uczelnianej Rady Samorządu Doktorantów PK, zapraszając słuchaczy do włączania się w działalność rady.

Do studentów Szkoły Doktorskiej PK przemówił prorektor Jerzy Zając

Małgorzata Cimochowicz-Rybicka

Z dużym zainteresowaniem wysłuchano wykładu dr hab. inż. arch. Kingi Racoń-Lei, prof. PK z Katedry Urbanistyki i Architektury Struktur Miejskich na Wydziale Architektury PK. Wystąpienie zatytułowane „Współczesna perspektywa odbudowy miast polskich po II wojnie światowej" przypomniało o ogromie zniszczeń, jakie nastąpiły podczas ostatniej wojny w wyniku obrony miast-twierdz, celowego wysadzania zespołów miejskich, a także nalotów bombowych.

II wojna światowa spowodowała bezpowrotną utratę ogromnej części dziedzictwa urbanistycznego Europy. W trakcie odbudowy przyjmowano różne koncepcje, nieraz całkowicie zrywające z wcześniejszymi układami urbanistycznymi. Wyburzenia największych kompleksów doprowadzały do całkowitego zatarcia struktury miast. Tymczasem przykłady rekonstrukcji mniejszych miast w Polce pokazały, że odtwarzanie rynków miało ogromne znaczenie. Miasta, które podjęły rekonstrukcję urbanistyczną, stworzyły nić tożsamości między miastem zniszczonym i miastem odbudowanym — konkludowała swoje wystąpienie Kinga Racoń-Leja. Wykład uświadomił słuchaczom, jak mało dziś wiemy na ten temat, choć dla poprzednich pokoleń Polaków kwestia odbudowy ze zniszczeń wojennych Warszawy i innych polskich miast była jedną z najbardziej poruszających serca i umysły.

(ps)

Zdjęcia: Jan Zych

Laboratorium Aerodynamiki Środowiskowej — inwestycja ważna dla PK i dla wielu regionów

Powstaje ośrodek walki o czyste powietrze

To jedna z najważniejszych inwestycji Politechniki Krakowskiej. Na terenie kampusu w Czyżynach rozpoczęto wznoszenie Laboratorium Aerodynamiki Środowiskowej. Symboliczne wbicie łopaty pod budowę obiektu ważnego nie tylko dla uczelni, ale także dla Krakowa i całego kraju nastąpiło 7 października.

Laboratorium Aerodynamiki Środowiskowej będzie ośrodkiem o wyjątkowym charakterze w skali kraju. Prowadzone tu prace będą służyć m.in. zwalczaniu smogu atmosferycznego. W LAŚ przewiduje się wykonywanie badań modelowych i symulacji komputerowych dotyczących dynamicznego oddziaływania na smog i przewietrzanie miast. Podejmowane też będą eksperymentalne badania dotyczące wpływów środowiskowych i klimatycznych na elementy rozwiązań inżynierskich. Tematyka badawcza, realizowana w LAŚ, obejmie także: inżynierię wiatrową, energetykę wiatrową, wpływy środowiskowe na budowle i ludzi, aerodynamikę i dynamikę budynków z uwzględnieniem oddziaływania wiatru i obciążenia śniegiem. W strukturze uczelni Laboratorium Aerodynamiki Środowiskowej będzie jednostką Wydziału Inżynierii Lądowej.

Moment poświęcenia terenu budowy przez ks. Wacława Królikowskiego

Tradycyjnego przecięcia wstęgi dokonał rektor Andrzej Białkiewicz

O znaczeniu nowego ośrodka badawczego dla mieszkańców Krakowa, Małopolski, a także innych regionów kraju dotkniętych problemem zanieczyszczeń atmosferycznych, mówił w trakcie październikowej uroczystości w Czyżynach rektor PK prof. Andrzej Białkiewicz. Zbudowania siedziby LAŚ podjęła się Polbau Sp. z o.o., firma, której założycielem, właścicielem i prezesem jest Andrzej Duda, absolwent Wydziału Inżynierii Budownictwa (dziś: Wydział Inżynierii Lądowej) PK. Podczas uroczystości wyraził on zadowolenie z faktu, że właśnie jego firma będzie realizować tak ważną inwestycję dla wydziału, który ukończył.

Głos zabrał również dr hab. inż. Andrzej Szarata, prof. PK, dziekan Wydziału Inżynierii Lądowej. Złożył on podziękowania wszystkim osobom na Politechnice Krakowskiej zaangażowanym w przygotowanie inwestycji, a w szczególności dziękował za przygotowanie i złożenie wniosku do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w sprawie dofinansowania LAŚ, co wiązało się z dużym nakładem pracy. Budowę poświęcił ks. dr hab. Wacław Królikowski, rektor Kolegium Jezuitów w Krakowie. Symbolicznego wbicia łopaty dokonali rektor PK prof. Andrzej Białkiewicz i prezes firmy Polbau Andrzej Duda.

W uroczystości uczestniczyli byli rektorzy PK — prof. Kazimierz Furtak i prof. Jan Kazior, prorektor dr hab. inż. arch. Tomasz Kapecki, prof. PK i prorektor minionej kadencji prof. Tadeusz Tatara, a także kanclerz PK Leszek Bednarz. Obecni byli koordynatorzy projektu LAŚ — kierownik Laboratorium Inżynierii Wiatrowej PK prof. Andrzej Flaga i dr inż. Łukasz Flaga, także z LIW PK oraz przedstawiciele firmy Polbau z dyrektorem jej krakowskiego oddziału Piotrem Syjutem.

Całkowita wartość projektu LAŚ przekracza 24,6 mln złotych. Inwestycja uzyskała dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego w wysokości 17,7 mln złotych. Umowa w tej sprawie została zawarta przez Politechnikę Krakowska i Urząd Marszałkowski 5 lipca 2019 r. Ukończenie budowy obiektu w stanie surowym zaplanowano na połowę listopada 2021 r., informuje kierujący budową Marek Sułek. Laboratorium ma być w pełni gotowe do pracy, po

wyposażeniu w infrastrukturę i stanowiska badawcze, w połowie 2022 r.

W budynku o powierzchni 1665 metrów kwadratowych znajdować się będą dwa tunele aerodynamiczne o obiegu mieszanym, każdy wyposażony w dwie przestrzenie pomiarowe i zróżnicowany system wentylatorów oraz elementów infrastruktury technicznej, kształtujących parametry napływającego powietrza. Wysokość przestrzeni pomiarowych w tunelach będzie wynosić do 4 metrów. Rozmiary tuneli zapewnią naukowcom znaczną poprawę warunków pracy i możliwości badawczych w porównaniu z tymi, które oferuje obecnie użytkowane Laboratorium Inżynierii Wiatrowej.

Prezes Polbau Andrzej Duda studia na PK ukończył pięćdziesiąt pięć lat temu. Mówi, że zawsze podkreśla swój krakowski rodowód i wykształcenie wyniesione z Politechniki Krakowskiej. Pracował głównie w Niemczech, a także w Austrii. Założył dużą firmę budowlaną. Realizował wiele ważnych inwestycji, takich jak elektrownia jądrowa w Finlandii czy rozbudowa portu w Rotterdamie, w Holandii. Obecnie w ramach konsorcjum firm uczestniczy w przygotowaniach do budowy największego i najdroższego centrum naukowego na świecie — Ośrodka Badań Jądrowych w Darmstadt, w Niemczech, gdzie prowadzone będą badania nad ewolucją Wszechświata i strukturą materii. Powstanie tu akcelerator kołowy, znacznie większy od Wielkiego Zderzacza Hadronów w CERN, pod Genewą.

(ps)
Zdjęcia: Jan Zych

Symboliczne rozpoczęcie budowy nowego laboratorium przez prezesa Andrzeja Dudę

W tym miejscu stanie nowe laboratorium

Tak będzie się prezentować po ukończeniu budynek Laboratorium Aerodynamiki Środowiskowej (wizualizacja)

Technologie Politechniki Krakowskiej gotowe do wdrożenia

MARLENA MAREK

Dobiegła końca, trwająca od ponad roku, trzecia edycja dofinansowanego przez MNiSW projektu „Inkubator Innowacyjności". Jego koordynatorem od samego początku jest Centrum Transferu Technologii PK. Program stanowi doskonałe narzędzie wspierania procesów komercjalizacji bezpośrednio na uczelni. Aż trzydzieści wypracowanych przez naukowców PK technologii zawdzięcza mu wsparcie w przeprowadzeniu niezbędnych prac, które podnoszą ich gotowość wdrożeniową.

Inkubator Innowacyjności 2.0 zakończony

W ostatniej edycji „Inkubatora Innowacyjności 2.0" z budżetu MNiSW dofinansowano na PK dziewięć technologii o dużym potencjale przedwdrożeniowym. Przeznaczono na to ponad 700 tys. złotych netto, co stanowi 90 proc. wydatków, a pozostałą część z całej sumy wniosły jako wkład własny macierzyste wydziały twórców.

I tak na Wydział Inżynierii i Technologii Chemicznej, do naukowców, którzy przygotowują do wdrożenia: preparat na oparzenia, środki hemostatyczne i drzwi antywłamaniowe, a także opracowują nowe sposoby otrzymywania leków, związków bioaktywnych i nawozy mineralno-organiczne trafiło ponad 400 tys. złotych. Z kolei pracownicy Wydziału Mechanicznego, twórcy takich rozwiązań, jak: osuszacz miodu, tłumik wibracji i pulsacji ciśnienia oraz manipulator mikroruchów 2D, otrzymali ponad 200 tys. złotych. Na prowadzone na Wydziale Inżynierii Lądowej prace przedwdrożeniowe dotyczące innowacyjnych klejów konstrukcyjnych przyznano ponad 80 tys. złotych.

Wsparcie finansowe pozwoliło naukowcom stworzyć prototypy, przeprowadzić specjalistyczne badania i analizy, dokonać potrzebnych certyfikacji, przygotowujących technologie do wejścia na rynek. Można też było doposażyć wydziałowe laboratoria i instytuty w drobny sprzęt laboratoryjny, niezbędny do prowadzenia badań i analiz. Dzięki projektowi naukowcy Wydziału Mechanicznego — dr inż. Marcin Malec i dr inż. Marcin Morawski — założyli spółkę AquaBeeTech. Jej celem, jako spółki typu *spin-out,* jest wprowadzenie na rynek opracowanego przez nich urządzenia — osuszacza miodu. W ramach projektu przygotowanie i wsparcie twórców w tworzeniu nowej spółki stanowiło główne zadanie INTECH PK Sp. z o.o.

Przypomnijmy, dofinansowane rozwiązania zostały wyłonione w Konkursie TRL 2.0, przeprowadzonym wiosną ubiegłego roku. Jurorzy — przedstawiciele przemysłu oraz środowiska akademickiego — oceniali zgłoszone technologie pod kątem przygotowania i możliwości zastosowania rynkowego. Ośmiu najwyżej punktowanym projektom przyznano dofinansowanie na poziomie 90 proc. ponoszonych kosztów netto. Pozostałą część wydatków miały pokrywać jako wkład własny macierzyste wydziały twórców. Wsparcie dla dziewiątego zgłoszonego na konkurs rozwiązania (nawozy mineralno-organiczne i polepszacze gleby na bazie osadów ściekowych), kolejnego na liście rankingowej, było możliwe dzięki temu, że MNiSW w marcu br. przedłużyło czas realizacji projektu i zwiększyło finansowanie. W sierpniu trzecią edycję „Inkubatora Innowacyjności 2.0" podsumowano.

Komercjalizacja — ciężka praca

Pomimo sporych ograniczeń, jakie przyniosła epidemia koronawirusa, udało się przeprowadzić i zrealizować większość zaplanowanych prac projektowych i kontynuować procesy komercjalizacyjne poszczególnych technologii. Przeprowadzenie prac przedwdrożeniowych i zakończenie projektu „Inkubator Innowacyjności 2.0" to dopiero początek drogi, którą twórcy wraz z ekspertami ds. komercjalizacji z CTT PK muszą przejść, aby rozwiązanie z powodzeniem wdrożyć. — *Nasza rola nie kończy się na koordynowaniu projektu. „Inkubator Innowacyjności" jest tylko narzędziem, a w przypadku niektórych technologii impulsem, umożliwiającym dostosowanie technologii do potrzeb rynkowych. Nasi eksperci ds. komercjalizacji niezależnie od czasu realizacji projektu prowadzą prace związane z analizą rynku, poszukiwaniem kontrahentów, dla których nasze rozwiązania mogą się okazać atrakcyjne, i przystępują do negocjacji umów sprzedaży lub licencji. Jest to bardzo skomplikowany i czasochłonny proces, który nie zawsze kończy się sukcesem. W procesie komercjalizacji nasi naukowcy zawsze mogą jednak liczyć na wsparcie mojego zespołu oraz dyrektora CTT PK — dr. inż. Jacka Kasza. Należy pamiętać, że proces komercjalizacji rozpoczyna się już na etapie doboru tematu badawczego. To wówczas należy odpowiedzieć sobie na pytanie, czy nowym rozwiązaniem chcemy zaspokoić potrzeby rynkowe, czy rozwikłać dylemat czysto naukowy* — tłumaczy Joanna Szypułka, kierująca zespołem ds. komercjalizacji CTT PK.

Efektem pracy ekspertów ds. komercjalizacji nad technologiami rozwijanymi dzięki projektowi „Inkubator Innowacyjności 2.0" jest m.in. umowa licencyjna na prototyp urządzenia do osuszania i kremowania miodu, podpisana z właścicielami nowo powstałej firmy AquaBeeTech. — *Należy pamiętać, iż prawa do technologii wypracowanej przez pracowników Politechniki Krakowskiej w ramach obowiązków pracowniczych należą do uczelni, w związku z tym w sytuacji, kiedy twórca technologii zakłada firmę, w której chce korzystać z tej technologii, obojętne czy to spółka typu* spin-out *czy* spin-off, *musi zawrzeć z uczelnią umowę sprzedaży lub umowę licencyjną na korzystanie z tej technologii. Niestety, o tym aspekcie wciąż musimy przypominać naszym naukowcom* — mówi Jacek Kasz, dyrektor CTT PK.

Innym osiągnięciem jest to, że udało się wynegocjować warunki umowy licencyjnej oraz określić kierunki dalszej współpracy pomiędzy twórcami preparatu na oparzenia, technologii opracowanej przez zespół dr inż. Małgorzaty Miastkowskiej z Katedry Technologii Organicznej i Procesów Rafineryjnych PK, i partnerem biznesowym.

Podjęto również rozmowy w sprawie technologii syntezy otrzymywania leków i substancji bioaktywnych, jak również klejów konstrukcyjnych i tłumika wibracji ciśnienia. Zainteresowanie inwestorów wzbudziły prace zespołu kierowanego przez dr. inż. Grzegorza Torę z Laboratorium

Badań Technoklimatycznych i Maszyn Roboczych PK dotyczące manipulatora mikroruchów 2D i 3D.

Natomiast rozwiązanie zespołu kierowanego przez dr. inż. Marka Piątkowskiego z Katedry Biotechnologii i Chemii Fizycznej PK, czyli innowacyjne środki hemostatyczne na bazie chitozanu o zwiększonej aktywności biologicznej, zainteresowało międzynarodowych ekspertów ds. komercjalizacji i zostało zakwalifikowane do programu START:IP. Program ma wypromować technologię na skalę międzynarodową i pozyskać partnerów biznesowych.

Inkubator Innowacyjności 4.0 — szansa na rozwój kolejnych technologii

Centrum Transferu Technologii PK po raz czwarty pozyskało dofinansowanie z MNiSW na przedsięwzięcia prowadzące do komercjalizacji wyników badań naukowych na Politechnice Krakowskiej. Nowy projekt, którego budżet będzie opiewał na kwotę 2 mln 111 tys. złotych (netto), nazywa się „Inkubator Innowacyjności 4.0." i potrwa do końca 2022 r. Jego realizacją, jak wszystkich poprzednich edycji, zajmie się Centrum Transferu Technologii PK w partnerstwie ze spółką celową INTECH PK.

Główne założenia projektu są niezmienne. Zależy nam na wyłonieniu i dofinansowaniu wyników badań naukowych, charakteryzujących się dużym potencjałem wdrożeniowym i podniesienie ich poziomu TRL (*Technology Readiness Level*) oraz dostosowanie do zapotrzebowania rynkowego.

Rozwiązania, które będą mogły uzyskać dofinansowanie, zostaną wyłonione w Konkursie TRL 4.0, przeprowadzonym w czwartym kwartale 2020 r. W konkursie będą uwzględnione tylko wyniki prac zgłoszonych na Politechnice Krakowskiej. Dofinansowanie z MNiSW pokryje 90 proc. kosztów, a maksymalna kwota nie może przekroczyć 100 tys. złotych netto dla technologii. (Szczegółowe informacje na temat konkursu można znaleźć na stronie Centrum Transferu Technologii PK, pod adresem: www.transfer.edu.pl).

Ponadto „Inkubator Innowacyjności 4.0." pozwoli zintensyfikować działania komercjalizacyjne prowadzone przez CTT PK i INTECH PK. Środki zostaną wykorzystane m.in. na promocję oferty PK w Polsce i za granicą, analizę potencjału rynkowego, gotowości wdrożeniowej oraz wartości rynkowej poszczególnych wynalazków. Możliwe będzie sfinansowanie zgłoszeń w Urzędzie Patentowym RP lub Europejskim Urzędzie Patentowym.

Mgr inż. Marlena Marek — pracuje w Zespole ds. Komercjalizacji w Centrum Transferu Technologii PK; jest koordynatorem projektu „Inkubator Innowacyjności 4.0".

Złoty Wychowanek PK „Promotorem Polski"

Absolwent Politechniki Krakowskiej Ryszard Florek, współzałożyciel i prezes firmy FAKRO, został uhonorowany tytułem „Promotora Polski". Wyróżnienie przyznała Fundacja Polskiego Godła Promocyjnego, znana z Konkursu „Teraz Polska". Od 2017 r. Fundacja nadaje tytuł „Promotora Polski" wybitnym przedstawicielom kultury, nauki, sportowcom i przedsiębiorcom, tym, których osiągnięcia przyczyniają się do rozwoju w regionie i wzmacniają poczucie narodowej tożsamości.

W gronie tegorocznych laureatów, Promotorów z Małopolski, oprócz Ryszarda Florka, znaleźli się: Elżbieta Penderecka, prezes Stowarzyszenia im. Beethovena, promotor polskiej kultury; dr Krzysztof Pawłowski, rektor pierwszej w Polsce prywatnej Wyższej Szkoły Biznesu (z siedzibą w Nowym Sączu); prof. Jerzy Hausner, ekonomista, organizator kongresu Open Eyes Economy Summit oraz prof. Jacek Majchrowski, wieloletni prezydent Krakowa.

Uroczystość, podczas której laureatom wręczano statuetki „Promotor Polski", odbyła się 26 września w Sali Obrad Urzędu Miasta Krakowa. Statuetki wręczyli: Krzysztof Przybył, prezes Fundacji Polskiego Godła Promocyjnego „Teraz Polska" oraz Wiesław Jopek, prezes Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej.

Od lewej: Wiesław Jopek, Ryszard Florek, Jacek Majchrowski, Elżbieta Penderecka, Krzysztof Pawłowski, Krzysztof Przybył. Fot.: Kamil Broszko / Teraz Polska / Promotor Polski

Ryszard Florek urodził się w 1953 r. Studiował na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Krakowskiej, w latach 1976–1977 był prezesem KU AZS PK. Po studiach wspólnie z Jackiem Radkowiakiem założył Zakład Stolarki Budowlanej „Florad" w Tymbarku, a w 1991 r. — wraz z żoną Krystyną i Krzysztofem Kronenbergerem — spółkę FAKRO w Nowym Sączu. Obecnie przedsiębiorstwo jest drugim na świecie producentem okien dachowych i schodów strychowych. Kontakty z Alma Mater Ryszard Florek podtrzymuje od lat. W 1999 r. Stowarzyszenie Wychowanków PK uhonorowało go wpisem do Złotej Księgi, a w 2020 r. Uczelnia nadała mu Medal „Zasłużony dla PK".

(kt)

Konferencja CTT PK z cyklu „Kobiety w Nauce i w Biznesie" po raz dwunasty

Nauka w czasach zarazy

DAWID GACEK

To, że przyszło nam żyć w niezwykłych czasach, każdy z nas może stwierdzić bez głębszej refleksji. Pandemia COVID-19 w ciągu stosunkowo krótkiego czasu zmieniła nasze życie, zachowania i planowanie jutra. Po kilku miesiącach zaczęliśmy się z nią oswajać i robić swoje. Niepewność, która zdominowała myśli, powoli ustępuje. Mimo swej uciążliwości pandemia nie zwalnia od myślenia czy pracy naukowej. Paradoksalnie wręcz może będzie to dodatkowy impuls do działań twórczych czy innowacji badawczych...

Tegoroczna konferencja z cyklu „Kobiety w Nauce i Biznesie", opatrzona liczbą XII oraz hasłem przewodnim „3 x I — Innowacja, Inteligencja, Inspiracje", stanowiła swoistą odpowiedź na wyzwania nowej rzeczywistości. Zrealizowana *on-line* w dniach od 16 do 26 czerwca oddzieliła ekranami i plątaniną sieci Internetu zaproszonych przez Regionalny Punkt Kontaktowy Programów Badawczych w Krakowie prelegentów od uczestników, zasiadających w różnych miejscach w Polsce.

Wkrótce „Horyzont Europa"

Okno na przyszłość otworzyła Ewa Kocińska-Lange, dyrektor NCBR Brussels/Business & Science Poland, National Centre for Research and Development. Przedstawiła perspektywy nowego Programu Ramowego „Horyzont Europa", będącego następcą PR „Horyzont 2020" i przewidzianego na lata 2021–2027. Zapewniła, że choć jego uruchomienie z początkiem przyszłego roku stało pod znakiem zapytania, to prace nad strukturą, budżetem i terminami konkursów w tym programie trwają w najlepsze i wszystko jest na dobrej drodze. Ewa Kocińska-Lange zachęcała do aktywnego włączenia się w prace przygotowawcze Komisji Europejskiej, udziału w konsultacjach społecznych, aplikowania na stanowiska ekspertów KE, oceniających wnioski grantowe oraz program ramowy.

Profesor Alicja Józkowicz z Uniwersytetu Jagiellońskiego jako wieloletni ekspert oceniający wnioski grantowe namawiała, by w nieodległej przyszłości podjąć wyzwanie i ubiegać się o stanowisko takowego specjalisty w Europejskiej Radzie ds. Badań Naukowych (ERC). Ze wskazówek prof. Alicji Józkowicz mogą skorzystać zarówno przyszli eksperci, jak i naukowcy ubiegający się o granty ERC.

Zachęcić do współpracy obcokrajowców

Kolejną wyczekiwaną w środowisku naukowym zapowiedź przedstawiła Jolanta Palowska, główny specjalista ds. współpracy międzynarodowej w Dziale Współpracy Międzynarodowej Narodowego Centrum Nauki w Krakowie. Po raz drugi Narodowe Centrum Nauki otrzymało prestiżowy grant Marie Skłodowska-Curie COFUND. Komisja Europejska wkrótce przekaże ponad 8,8 mln euro na kontynuację zainicjowanego w 2015 r. Programu POLONEZ. Całkowity budżet Programu POLONEZ BIS wynosi 33,6 mln euro, a otwarcie pierwszego naboru wniosków planowane jest na wrzesień 2021 r. NCN na potrzeby tego konkursu przygotowuje Partner Search Tool, specjalne narzędzie, które ułatwi naukowcom poszukiwanie instytucji zainteresowanej współpracą badawczą i deklarującej chęć zatrudnienia naukowców. Baza ofert instytucji goszczących zostanie uruchomiona przed otwarciem konkursu, zatem warto już teraz pomyśleć, jakie wsparcie i zaplecze badawcze możemy zaproponować zagranicznym naukowcom, tak by wybrali naszą jednostkę jako miejsce prowadzenia badań.

Głos na rzecz otwartości i równości

Przedstawicielka Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego, Natalia Greunpeter omówiła korzyści płynące z otwartego udostępniania danych, kwestie zarządzania danymi badawczymi oraz politykę krajową i państw europejskich w tym zakresie. Temat jest istotny dla naukowców, ponieważ większość instytucji finansujących badania, np. NCN czy KE, wymaga od aplikantów opisu planu zarządzania otwartymi danymi badawczymi, które powstaną w projekcie. Zgodnie z zapowiedziami otwarta nauka będzie *modus operandi* PR „Horyzont Europa", kolejnego unijnego programu ramowego na rzecz badań i innowacji.

Cykl spotkań tegorocznej edycji konferencji zamknęła prezentacja dotycząca projektu GEECCO „Gender Equality in Engineering through Communication and Commitment" oraz omówienie doświadczeń płynących z realizacji tego międzynarodowego grantu. Zagadnienia związane z równością płci w nauce przedstawiła dr hab. inż. Lidia Żakowska, prof. PK, kierująca projektem GEECCO. Następnie Bartłomiej Sroka omówił prawo i procesy decyzyjne na rzecz równości kobiet w nauce, dr inż. Zofia Bryniarska zaprezentowała dane dotyczące rekrutacji i rozwoju kariery naukowej w aspekcie równości płci, natomiast dr inż. Anton Pashkevich przybliżył badania i kształcenie w aspekcie równości płci. W projekcie GEECCO są opracowywane zalecenia w postaci Generalnego Planu Równości GEP. Obejmować on będzie trzy sfery: procesy związane z rekrutacją i rozwojem kariery kobiet zatrudnionych na uczelni; treści programowe oraz aspekty płci w badaniach naukowych; zaangażowanie kobiet w procesy zarządzania. Zapewne projekt i jego rezultaty przyczynią się do zmiany spojrzenia na kwestie równości płci na uczelniach, zachęcą do niestereotypowego myślenia.

Organizatorzy konferencji „3 x I — Innowacja, Inteligencja, Inspiracje" z nadzieją patrzą w przyszłość. Otwarta nauka, jak pokazały czasy pandemii, potrafi połączyć naukowców ponad podziałami i bez ograniczeń.

Mgr Dawid Gacek pracuje w Zespole Programów Ramowych UE CTT PK i Regionalnym Punkcie Kontaktowym PR UE.

XXXIII edycja Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Budowlanych

Laureatów zaproszono do studiowania na PK

Laureaci etapu okręgowego XXXIII edycji Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Budowlanych spotkali się 29 września na Politechnice Krakowskiej. Zostali przyjęci przez przedstawicieli władz PK. Gratulowano im dużej wiedzy, którą się wykazali podczas zawodów, oraz wręczono wartościowe nagrody.

Poprzednie lata cechowała dominacja uczniów szkół z Limanowej: potrafili nawet w kolejnych dwu edycjach zająć całe podium. W tym roku czołowe lokaty rozdzielili między siebie przedstawiciele różnych szkół. Najwyżej został sklasyfikowany Mariusz Brandys z Zespołu Szkół Budowlanych nr 1 w Krakowie. Miejsce drugie przypadło Adrianie Dąbrowskiej z Zespołu Szkół nr 1 w Limanowej. Na miejscu trzecim znalazł się Mariusz Kurzyniec z Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Andrychowie. Dalsze miejsca zajęli uczniowie szkół w Nowym Targu, Brzesku i Myślenicach. Należy jednak podkreślić, że wśród osiemnastu laureatów etapu okręgowego aż jedenastu reprezentowało dwie szkoły limanowskie — Zespół Szkół nr 1 oraz Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych.

Przybyłym na PK uczniom osiągniętego sukcesu gratulował prorektor dr inż. Marek Bauer, który jednocześnie zapraszał do podjęcia studiów w murach naszej uczelni. Dziekan Wydziału Inżynierii Lądowej dr hab. inż. Andrzej Szarata, prof. PK przypomniał, że WIL od lat wspiera olimpiadę budowlaną i jej laureatów. Jedną z form tego wsparcia jest zmiana programu nauczania, ułatwiająca nieco absolwentom szkół budowlanych wejście w proces kształcenia na studiach. W imieniu Urzędu Miasta Krakowa głos zabrał zastępca dyrektora Wydziału Edukacji Dariusz Domajewski, a jako przedstawiciel Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa wystąpił dr hab. inż. Filip Pachla, prof. PK. Spotkanie prowadził dr inż. Jacek Dębowski z Wydziału Inżynierii Lądowej PK.

Ogłoszenie wyników, od lewej: Andrzej Szarata, Marek Bauer, Jacek Dębowski, Aneta Stachura i Marta Potępa

Jak co roku uczniowie, którzy zajęli czołowe miejsca, opuszczali PK hojnie obdarowani nagrodami. Fundatorami nagród byli: rektor PK, dziekan WIL, Urząd Miasta Krakowa, Stowarzyszenie Producentów Styropianu, firma FAKRO, Małopolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa. Uroczystość wyjątkowo nie odbyła się w Sali Senackiej, jak to miało miejsce w latach poprzednich. Laureatów zaproszono do auli Międzywydziałowego Centrum Edukacyjno-Badawczego „Działownia", gdzie przybyłym zapewniono warunki wymagane w stanie epidemii.

Zwycięski Mariusz Brandys z nagrodami

Również ze względów bezpieczeństwa nie odbyły się w tym roku centralne zawody finałowe olimpiady.

(ps)

Zdjęcia: Jan Zych

Laureaci i ich opiekunowie razem z organizatorami etapu okręgowego olimpiady i przedstawicielami władz PK

Politechnika Krakowska po raz dziesiąty zorganizowała konkurs fotograficzny

XV Dniom Jana Pawła II towarzyszyło pytanie: „Co dalej?”

Od śmierci św. Jana Pawła II w 2005 r. środowisko naukowe Krakowa kultywuje pamięć o nim i popularyzuje jego dziedzictwo. Służyły temu trwające od 3 do 5 listopada XV Dni Jana Pawła II, wpisane dodatkowo w cykl tegorocznych obchodów setnej rocznicy urodzin Karola Wojtyły. Ograniczenia wynikające z sytuacji epidemicznej wpłynęły jednak znacząco na przebieg zaplanowanych konferencji.

Sanktuarium Świętego Jana Pawła II w Łagiewnikach — miejsce tradycyjnego zakończenia Dni Jana Pawła II. Fot.: Jan Zych

Dla większości zainteresowanych poszczególne wydarzenia były dostępne wyłącznie za pośrednictwem Internetu. Odwołano koncert zapowiedziany przez Akademię Muzyczną. Pandemia nie przeszkodziła, co prawda, w przeprowadzeniu ogólnopolskich konkursów związanych z postacią św. Jana Pawła II — literackiego, fotograficznego i na spot promujący myśl polskiego papieża — ale na rozdanie nagród z grona laureatów przybyły tylko dwie osoby. W uroczystości zamykającej XV Dni Jana Pawła II mogło uczestniczyć znacznie mniej osób niż w latach poprzednich.

Politechnika Krakowska od początku ma swój udział w Dniach Jana Pawła II, powołanych do życia przez Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa. W 2011 r. PK podjęła się roli głównego organizatora szóstej edycji projektu. Wtedy też po raz pierwszy nasza uczelnia ogłosiła konkurs fotograficzny o tematyce nawiązującej do myśli Jana Pawła II. Inicjatywa ta na stałe wpisała się w doroczne przedsięwzięcie krakowskiego środowiska akademickiego.

„Niech nasza droga będzie wspólna (…)”. Fot.: Jacek Cisło — I nagroda

W tym roku konkurs fotograficzny PK odbył się po raz dziesiąty. Miłośnicy fotografii musieli zmierzyć się z tematem, który brzmiał tak samo jak hasło tegorocznej edycji dni: „Jan Paweł II. Co dalej?”. Na konkurs nadesłano 43 fotografie wykonane przez 15 autorów. Posiedzenie jury odbyło się 21 października. Obradom przewodniczył dr hab. inż. arch. Tomasz Kapecki, prof. PK, a w skład sądu konkursowego wchodzili: mgr sztuki Ewa Deskur-Kalinowska, mgr inż. Jan Zych, art. fot. ZPAP i mgr Danuta Zajda (sekretarz). Po zapoznaniu się z nadesłanymi materiałami wyłoniono laureatów.

Pierwszą nagrodę otrzymał Jacek Cisło za pracę „Niech nasza droga będzie wspólna. Niech nasza modlitwa będzie

„Chcę być taki jak Ty". Fot.: Gabriela Kopeć — II nagroda

„Fotoreportaż — Fot. 1". Fot.: Waldemar Sowiński — III nagroda

pokorna. Niech nasza miłość będzie potężna (…)". Druga nagroda przypadła Gabrieli Kopeć za pracę „Chcę być taki jak Ty". Nagrodę trzecią przyznano Waldemarowi Sowińskiemu za pracę „Fotoreportaż — Fot. 1.". Ponadto jury zakwalifikowało na wystawę pokonkursową 12 fotografii 9 autorów. Poza osobami nagrodzonymi wyróżnieni w ten sposób zostali: Karolina Jędrasik, Jakub Kirkowski, Anna Kowalczyk, Beata Makowska, Monika Nikiel, Anna Pelc. Rygory czasu pandemii niestety uniemożliwiły zorganizowanie tradycyjnej wystawy w jednej z galerii Politechniki, dlatego nagrodzone i wyróżnione fotografie zostały wyeksponowane tylko na stronie internetowej.

O wynikach konkursu poinformował podczas oficjalnego zakończenia XV Dni Jana Pawła II prorektor PK, przewodniczący jury dr hab. inż. Tomasz Kapecki, prof. PK. Jedynemu laureatowi, który przybył na uroczystość — Waldemarowi Sowińskiemu — nagrodę wręczył rektor PK prof. Andrzej Białkiewicz. W uroczystości uczestniczył też prorektor PK dr hab. inż. Jerzy Zając, prof. PK.

Ceremonia zakończenia XV Dni Jana Pawła II odbyła się 5 października w Sanktuarium Świętego Jana Pawła II i była okazją do poinformowania o rezultatach pozostałych dwu konkursów. Ze względu na niezwykle wysoki, jak stwierdzono, poziom prac nadesłanych na konkurs literacki komitet organizacyjny postanowił powiększyć pulę nagród z tradycyjnych trzech do sześciu. Jury konkursu pod przewodnictwem prof. Zofii Zarębianki z UJ (z udziałem reprezentującej PK prof. Joanny Dulińskiej) pierwsze miejsce przyznało Izabeli Borkowskiej, studentce biologii na UMCS w Lublinie, za pracę „Analiza rozdziału II i III dzieła Jana Pawła II »Fides et ratio«".

Rozstrzygnięto również ogłoszony po raz pierwszy w tym roku konkurs na spot promujący myśl św. Jana Pawła II. Jury konkursu postanowiło nie przyznać żadnej z trzech przewidzianych nagród. Wyróżnieniem jedynie uhonorowano spot „Myśl św. Jana Pawła II" w reżyserii Alicji Karczewskiej.

W uroczystości zamykającej XV Dni Jana Pawła II uczestniczył metropolita krakowski abp Marek Jędraszewski. Ceremonię prowadził ks. dr hab. Robert Tyrała, rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

(ps)

Fot.: Jacek Cisło — praca zakwalifikowana na wystawę

Fot.: Monika Nikiel — praca zakwalifikowana na wystawę

Eksperyment edytorski „Środowiska Mieszkaniowego”

Człowiek w przestrzeni miasta

LESŁAW PETERS

Periodyk „Środowisko Mieszkaniowe — Housing Environment” dobrze znany jest czytelnikom „Naszej Politechniki”, gdyż kolejne jego edycje od kilku lat są regularnie prezentowane na naszych łamach. Publikowany przez Katedrę Kształtowania Środowiska Mieszkaniowego na Wydziale Architektury PK tytuł zwraca uwagę, gdyż — w odróżnieniu od ogółu czasopism specjalistycznych i niespecjalistycznych — konsekwentnie publikuje numery o charakterze monograficznym, poświęcone wybranym tematom. Teraz poszedł o krok dalej.

Jeden temat — wiele kontekstów

Realizując z podziwu godną konsekwencją przyjętą formułę, periodyk dotarł do punktu, którego nie osiągnął zapewne żaden inny tytuł w Polsce, a może i na świecie. Redakcje różnych czasopism przygotowują niekiedy numery monotematyczne, zwykle z okazji doniosłej rocznicy albo znaczącego wydarzenia. Są to wydania ukazujące się dość sporadycznie. Natomiast „Środowisko Mieszkaniowe” dedykuje wybranemu tematowi każdy ze swoich numerów, nie szukając ku temu wyjątkowych okazji. Teraz jednemu zagadnieniu poświęcił swój cały rocznik — wszystkie cztery numery kwartalnika za rok 2019.

W czasopiśmie o charakterze popularnym skończyłoby się to prawdopodobnie utratą części czytelników. W przypadku periodyku naukowego zabieg przyniósł jednak interesujące efekty. Skupiając się w całorocznej edycji na jednym temacie, przedstawiono problem z bardzo wielu punktów widzenia, które reprezentują poszczególni autorzy. Temat wiodący rocznika ukazano w różnorodnych kontekstach.

Tematem tym jest „Dom w mieście”. Numery 26–29 „Środowiska Mieszkaniowego” zostały poświęcone rozlicznym aspektom problemu miejsca zamieszkania człowieka w przestrzeni miasta. Głos oddano wielu autorom. Są nimi nie tylko przedstawiciele polskich ośrodków akademickich, ale także specjaliści z uniwersytetów w Chicago, Kijowie, Lwowie, Mediolanie, w As-Sulajmanijja (Irak) i w Szanghaju. Omówienie tak obszernego materiału z konieczności musi skupić się na wybranych, bardziej charakterystycznych wątkach i tekstach.

Skazana i ocalona

Pierwszy z prezentowanych tu numerów (nr 26) już na samym wstępie przynosi artykuł Jana Mazura (z Politechniki Warszawskiej) „Kamienica Waliców 14. Suma pamięci miasta”. Zasługuje on na szersze przedstawienie. W artykule opisano obiekt stanowiący swoisty relikt Warszawy, której już nie ma. Autor nazywa ów obiekt „sumą pamięci miasta” oraz rodzajem kodu egzystencjalnego i przestrzennego miasta. Kiedyś kamienica przy ulicy Waliców 14 była jedną z wielu, dziś jest jedną z niewielu. „Została ona w szczególny, bardzo silny sposób naznaczona” — pisze Jan Mazur. I dodaje: „(…) wyraża coś niezmiernie ważnego dla kultury i cywilizacji”.

Wybudowana na początku XX wieku, przetrwała do dziś, podczas gdy okoliczna zabudowa uległa zniszczeniu. Kamienica jest sześciokondygnacyjna. Brakuje jej frontowej części. Wyłączono ją z użytkowania. Autor pisze: „Kamienica w swej formie, traktowana w kategoriach sztuki, jest niezwykłym dziełem rzeźbiarskim w monumentalnej skali. Skazana na nieistnienie, ocalona, została prawie uznana za zabytek”.

Do opisu obiektu wkradają się elementy spojrzenia subiektywnego, odnoszącego się nawet do konkretnej chwili obserwacji: „Nowa obróbka blacharska odbija ostatnie błyski dnia. Niebo jest jeszcze jasne i na jego tle ostro rysuje się postrzępiona bryła Kamienicy. Nadchodząca ciemność wzmaga odczucie niepokoju. Przelatują ostatnie gołębie i ostatnie wrony. Ciemna sylwetka muru i ciemne sylwetki ptaków”. Taki sposób ujmowania opisywanych zagadnień, to niezwykła rzadkość w periodykach naukowych.

Zdaniem Jana Mazura kamienica wyraża coś niezmiernie ważnego dla kultury i cywilizacji. „To, co miało tam miejsce w przeciągu stu lat, to co tam jest teraz, wszystko jest dziełem człowieka. Jest sumą jego działań, na ogół obojętnych, momentami dobrych albo złych, a także jego zaniechań. Kamienica przechowuje informację o sobie, o mieście, ale przede wszystkim o człowieku, dotykając bardzo głęboko jego istoty i stawiając wiele dotyczących go pytań”.

Na kanwie refleksji dotyczących konkretnego obiektu autor snuje bardziej ogólne rozważania. Wyrażając przekonanie, że każda kamienica jest niepowtarzalna, pisze: „Każda rzecz jest oryginałem. Dwie cegły są dwiema rzeczami oryginalnymi, podobnie dwie kamienice i dwa miasta”. Choć nie są identyczne,

zachodzi między nimi pewien stopień analogii. Swoje tezy autor popiera dwoma obszernymi cytatami ze „Złego" Leopolda Tyrmanda — pisarza, który realia swej bestsellerowej powieści osadził w warszawskich klimatach, a do takich należy budynek przy Waliców 14. W artykule jest też cytat z Jima Morrisona i kilka innych odwołań.

Dość to niekonwencjonalny sposób analizy zjawiska architektonicznego. Niedosyt budzi tylko sposób zilustrowania oryginalnego, nieszablonowego tekstu. Towarzyszą mu dwa niewyraźne, wręcz rozmyte zdjęcia. Skoro kamienica przy ulicy Waliców 14 dotrwała do naszych czasów, aż prosiło się tę „sumę pamięci miasta" przedstawić czytelnikom w pełnej okazałości.

Spojrzenie w przeszłość

W numerze 26. „Środowiska Mieszkaniowego" tematyka historyczna zajmuje sporo miejsca. Katarzyna Jachorek-Kiesiewicz (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, studia doktoranckie) zajmuje się krakowskimi kamienicami przełomu XIX i XX wieku. Opisuje przemiany w budownictwie mieszkaniowym tego okresu. Wskazuje na funkcje, jakie pełniły budynki, które były nie tylko miejscem zamieszkania, ale także służyły spotkaniom, spełniały role społeczno-obyczajowe.

Zmianom, jakim podlegał Kurdwanów po przyłączeniu w 1941 r. do Krakowa, przygląda się Magdalena Woźniczka (Politechnika Krakowska, studia doktoranckie). Wskazuje na degradację tej dawnej wsi, która na skutek błędnej polityki przestrzennej straciła dawne walory krajobrazowe i więzi społeczne. Autorka wymienia jednocześnie korzyści wynikające ze znalezienia się wsi w granicach miasta.

Na specyficzny problem zabudowy miejskiej w tym samym 26. numerze „Środowiska Mieszkaniowego" zwraca uwagę Przemysław Bigaj (Politechnika Krakowska), autor artykułu pt. „Dom narożny w kwartale zabudowy miejskiej — znak miejsca albo ku formie predestynowanej do oryginalności". Budynki powstające u zbiegu ulic już z racji tego usytuowania są uprzywilejowane przestrzennie. Stają się architektonicznymi ikonami. Przeznaczone dla nich miejsce stanowi zachętę do eksperymentowania z formą.

Przemysław Bigaj zwraca uwagę, że kąt, pod którym zbiegają się główne płaszczyzny elewacji frontowych na przedłużeniu pierzei, decyduje o wyrazie obiektu. Domy wznoszone na planie kąta rozwartego cechują się najmniejszym dynamizmem formy, podczas gdy ostrokątne narożniki domów przynoszą efekty najbardziej atrakcyjne pod względem wizualnym. Te ostatnie jednak wiążą się z dużymi problemami pod względem racjonalności i funkcjonalności rozplanowania pomieszczeń. Istotę problemu ilustruje seria zdjęć krakowskich kamienic narożnych, w tym tak znanych jak Dom Pracowników PKO u zbiegu ulic Zyblikiewicza i Librowszczyzna (proj. Adolf Szyszko-Bohusz) czy Dom Profesorów UJ u zbiegu alei Słowackiego i ulicy Łobzowskiej (proj.: Piotr Jurkiewicz, Ludwik Wojtyczko, Stefan Żeleński). W konkluzji Przemysław Bigaj stwierdza, że dom narożny pozwala na poszukiwanie rozwiązań oryginalnych, awangardowych, odznaczających się ekspresją.

Z gliny i słomy — tanio i ekologicznie

W numerze 27. zwraca uwagę artykuł zatytułowany „Dom przyjazny" Włodzimierza Tracza (Politechnika Świętokrzyska). W ujęciu autora tytułowy dom to nie tylko obiekt przyjazny dla człowieka, ale jednocześnie także dla środowiska naturalnego. A więc dom: prosty, tani, budowany z naturalnych, biodegradowalnych materiałów; dom dobry dla człowieka i dla przyszłych pokoleń. Autor podsuwa czytelnikowi rozwiązania niekonwencjonalne.

BioDomek to nowe spojrzenie na problematykę mieszkania dla rodziny. Głównym założeniem jest mobilność, łatwy montaż i elastyczność funkcjonalna. Rozwiązanie pozwala dowolnie kształtować przestrzeń i powiększać powierzchnię domu stosownie do potrzeb rodziny. Inną propozycją budownictwa ekologicznego jest dom „Dwie morgi Roztocza", zbudowany z gliny i słomy. Przyjęte rozwiązania techniczne i detale nawiązują do architektury regionu Roztocza. Dzięki wykorzystaniu naturalnych materiałów budowlanych, a także elementów z odzysku (np. stolarka okienna) kosztorys budowy nie przekroczył 50 tys. złotych.

W tym samym numerze „Środowiska Mieszkaniowego" znajdujemy też artykuł Joanny Klimowicz (Politechnika Warszawska) pt. „Komfort zamieszkania we współczesnym miejskim domu". Autorka pokazuje na wybranych przykładach zarówno złe, jak i korzystne rozwiązania materiałowe, wpływające na komfort zamieszkania. Z badań przeprowadzonych kamerą termowizyjną oraz miernikami wilgotności wynika, że komfort życia mogą obniżać źle dobrane materiały wykończeniowe.

Źródłem ciekawych obserwacji jest krajobraz miast Brazylii — krajobraz pełen kontrastów, gdzie skrajna bieda spotyka się z bogactwem. Z jednej strony chaotyczne fawele, z drugiej — obiekty zaprojektowane przez Oscara Niemeyera. Piszą o tym Beata Malinowska-Petelenz (Politechnika Krakowska) i Anna Petelenz (Uniwersytet Jagielloński) w artykule *„Cidade brasileira.* Przestrzenie skrajności", przenosząc nas w zupełnie odmienne klimaty kulturowe.

W tekście padają ciekawe, dalekie od utartych stereotypów stwierdzenia. Autorki stwierdzają m.in., że błędem urbanistów i architektów było zlekceważenie slumsów i uznanie ich za formę przejściową, a nawet aberrację. „Pomimo swej grozy fawele są na swój sposób piękne. Radykalnie piękne. (…) Fundamentalnym walorem *favelas* jest ich jednorodność strukturalna, która ma kluczowe znaczenie dla odbioru spójności zespołów przestrzennych, charakteryzujących się swobodną budową wewnętrzną" — czytamy w tekście,

w którym jest wiele odniesień do dzieł literackich, malarstwa i sztuki filmowej.

Numer 27. przynosi też artykuł podsumowujący efekty studenckich warsztatów, które odbyły się podczas wyjazdu naukowego Studenckiego Koła Naukowego GROW, działającego na Wydziale Architektury PK. Autorami tekstu „Rewitalizacja przestrzeni w historycznej tkance miasta. Walencja" są: Magdalena Jagiełło-Kowalczyk (Politechnika Krakowska), Stanislav Avsec (Uniwersytet w Lublanie) i Karolina Szczepara (studentka PK).

Barwna architektura

W inny rejon świata prowadzi czytelników Mariusz Twardowski (Politechnika Krakowska) w artykule „Santoryn a sprawa architektury nowoczesnej", opublikowanym w numerze 28. „Środowiska Mieszkaniowego". Autor zwraca uwagę, że jedna z najpiękniejszych greckich wysp zaskakuje przykładami niezwykłych budowli, które są nowoczesne i ponadczasowe. Architektura jest tu prosta i racjonalna. Wpływ na kształt architektury Santorynu wywiera historia, krajobraz, klimat i środowisko.

Mariusz Twardowski pisze: „Natura jest głównym architektem — klimat, trzęsienia ziemi, niedobór materiałów, topografia to pierwsze elementy do analizy, które przyszły projektant musi uwzględniać. Tutaj tradycja wynikająca z wieloletniego doświadczenia dyktuje parametry budynków — od podstawowych założeń do dekoracji z niewielkim miejscem na eksperymentowanie". Autor opisuje zabudowę miasteczek Santorynu, zwracając m.in. uwagę, że budynki są małe, z płaskimi dachami, najczęściej zorientowane w kierunku południowo-wschodnim, by można było korzystać z dobrodziejstw światła naturalnego. Bardzo często budynki są zagłębione w ziemi, co zapewnia im stałą temperaturę przez cały rok.

Jedną z cech charakterystycznych wszystkich domów na Santorynie jest malowanie ścian w kolorze białym, by odbijały promienie słoneczne. Natomiast obramowania okien i drzwi mają często kolor ochry, co odstrasza owady. O ile na greckiej wyspie kolorystyka pełni ściśle praktyczne zadania, o tyle na świecie zwraca się uwagę na jej walory estetyczne w zabudowie miast. Zagadnieniu temu poświęcony jest artykuł Katarzyny Pluty (Politechnika Warszawska) pt. „Rola barwy w kształtowaniu przestrzeni publicznych współczesnych miast". Autorka podkreśla, że kształtowanie barwnego krajobrazu miejskiego jest procesem skomplikowanym.

Odwołując się do przykładów z różnych miast Europy (m.in.: Berlin, Frankfurt nad Menem, Genewa, Kopenhaga, Lizbona, Poczdam, Praga, Rzym, Sydney) i miast polskich Katarzyna Pluta opisuje efekty, jakie przynosi świadomy i celowy dobór barwnych rozwiązań w podkreślaniu tożsamości miejsc, w szczególności rewaloryzowanych zabytków. Podkreśla, że stosowanie barwy może przyczyniać się do powstrzymania procesu degradacji i ujednolicania krajobrazu współczesnych miast. Wskazuje na wartości, jakie niesie inspiracja historią rozwoju okolicy i uwzględnianie kolorytu lokalnego.

Pochwała wielkiej płyty

Wracając na krajowe podwórko, warto sięgnąć w tym samym numerze 28. po artykuł „Mieszkać w wielkiej płycie" Sylwii Mochockiej (Politechnika Świętokrzyska). Autorka sprzeciwia się koncepcjom zmierzającym do wyburzania budynków z wielkiej płyty i wznoszenia w ich miejsce nowych obiektów. Postuluje rehabilitację wielkiej płyty. Przykład kieleckich osiedli wybudowanych w tej technologii skłania Sylwię Mochocką do wniosku, że budownictwo to ma istotne atuty i może stać się źródłem aktywizacji miasta. Autorka nie pomija wad tego typu architektury, ale w tekście dominuje przekonanie, że przede wszystkim należy skupić się na zaletach osiedli wielkopłytowych.

Na koniec zajrzyjmy jeszcze do artykułu Renaty Mikielewicz (Politechnika Łódzka) pt. „Miejskość. Dom jako element wypełnienia przestrzeni publicznej", zamieszczonego w numerze 29. „Środowiska Mieszkaniowego". Badania XIX-wiecznej zabudowy miasta poprzemysłowego, jakim jest Łódź, stały się podstawą do bardziej ogólnych rozważań na temat przestrzeni miejskiej. Autorka zwraca uwagę, że analitycy przestrzeni opisują współczesną tendencję do rozdrobnienia życia miejskiego, bowiem nasze codzienne czynności rozgrywają się we fragmentach przestrzeni miejskiej. Brakuje całościowych powiązań.

Na inny problem wskazuje cytowany w artykule Thomas Sieverts, który promuje tezę, iż dzisiejsza miejskość jest rodzajem prowizorycznej inscenizacji. Nowo powstałą formę miejskości Sieverts nazywa ukrajobrazowionym miastem. Autorka stwierdza, że takie określenie dobrze oddaje charakter międzyprzestrzeni tworzących miasto bez przestrzennego charakteru miejskiego. Artykuł Renaty Mikielewicz, podobnie zresztą jak kilka innych tekstów zamieszczonych w numerze 29., stanowi zachętę do głębszej refleksji na temat środowiska życia człowieka w mieście, a także funkcjonalno-przestrzennych założeń architektoniczno-urbanistycznych.

⁂

Cztery numery rocznika 2019 „Środowiska Mieszkaniowego" — publikującego jak zwykle teksty polskie równolegle z angielskimi tłumaczeniami — to w pierwszej kolejności efekt pracy kierującego periodykiem od początku prof. Wacława Serugi. Monotematyczny charakter całości sprawia, że w czterech kolejnych częściach otrzymujemy swego rodzaju ekwiwalent książki. Dzięki różnorodności zamieszczonych artykułów jest to lektura zarówno dla badaczy architektury, jak i praktyków. Ci ostatni mogą poszukać tu inspiracji do swojej działalności projektowej.

Z pewnością lektura „Środowiska Mieszkaniowego" może przynieść korzyści nie tylko architektom. Poruszone w wielu artykułach kwestie dotykają zjawisk szeroko pojmowanej współczesnej kultury.

Zdjęcia: Jan Zych

Zmienia się sposób postrzegania kobiet w nauce

Rozmowa z dr hab. inż. Bożeną Tyliszczak, prof. PK

Szanowni Państwo, to już dziesiąty i zarazem ostatni wywiad z cyklu poświęconego kobietom sukcesu w inżynierii i w nauce. Zapisy rozmów powstały w ramach prowadzonego na Politechnice Krakowskiej od maja 2017 r. projektu GEECCO, który zrealizowany był dzięki Programowi UE „Horyzont 2020". Tym razem zapraszam Czytelników „Naszej Politechniki" na spotkanie z młodą pasjonatką nauki, stanowiącą wzór dla młodszych koleżanek, które rozpoczynają karierę akademicką i naukowo-badawczą w inżynierii. Rozmawiam z dr hab. inż. Bożeną Tyliszczak, prof. PK — laureatką wielu prestiżowych nagród i wyróżnień, pracującą w Zakładzie Technologii Materiałów na Wydziale Inżynierii Materiałowej i Fizyki Politechniki Krakowskiej. Z wykształcenia jest technologiem tworzyw sztucznych, z zamiłowania — jak twierdzi — podróżnikiem i fotografem, a z natury — odkrywcą. Jest przekonana, że właśnie natura odkrywcy pozwala jej nie tylko rozwijać pasje, ale też ułatwia pracę naukowo-badawczą.

Wiem, że wspaniałych, utalentowanych i pracowitych kobiet jest na naszej uczelni dużo więcej, również wśród studentek i młodych naukowców. To im dedykowane są te wywiady oraz przesłania, kończące każdą z rozmów. Dziękuję Państwu za czas i uwagę poświęcone na lekturę cyklu i mam nadzieję, że wszyscy odkryliśmy ważne, piękne i mądre wartości oraz postaci Politechniki.

Lidia Żakowska

Jak to się stało, że została Pani inżynierem? Co spowodowało, że wybrała Pani właśnie taką dyscyplinę i pole badań naukowych? Czy były jakieś inspirujące osoby, wzorce, np. rodzice, nauczyciel, literatura…?

W szkole podstawowej moim ulubionym przedmiotem była matematyka. Podobnie było w liceum, gdzie dodatkowo bardzo polubiłam fizykę, a to wszystko dzięki mojej wspaniałej nauczycielce, pani profesor Mirosławie Gajewskiej. Mając takie zainteresowania, musiałam wybrać studia techniczne na Politechnice Krakowskiej i zostać inżynierem.

Czym się Pani zajmuje w swej pracy naukowo-badawczej? Jak ważne są to zagadnienia dla rozwoju nauki i społeczeństwa?

Zajmuję się tematyką biomateriałów, a w szczególności materiałów hydrożelowych. Hydrożele polimerowe mogą znaleźć zastosowanie jako materiały opatrunkowe, systemy dostarczania leków, skafoldy w inżynierii tkankowej lub materiały kompozytowe w inżynierii regeneracyjnej. To zagadnienia ważne nie tylko dla rozwoju nauki, ale także dla społeczeństwa.

Za wynalazki opracowane w trakcie prowadzenia interdyscyplinarnych badań w dziedzinie inżynierii materiałowej, nanotechnologii i biotechnologii zostałam uhonorowana w 2016 r. przez Światową Organizację Własności Intelektualnej (World Intellectual Property Organization, WIPO) nagrodą „Medal for Inventors OMPI". WIPO to jedna z szesnastu organizacji wyspecjalizowanych ONZ, z siedzibą w Genewie. Zajmuje się koordynacją i tworzeniem regulacji dotyczących systemu ochrony własności intelektualnej, a także świadczeniem pomocy prawnej i technologicznej. „Medal for Inventors OMPI" został ustanowiony w 1979 r. w celu stymulowania pomysłów i innowacyjnych działań na całym świecie oraz uznania wkładu wynalazców w rozwój innowacyjności i bogactwa narodowego.

Ponadto w 2015 r. zostałam uhonorowana Medalem Honorowym Stowarzyszenia Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów im. Tadeusza Sendzimira. Jest to honorowe wyróżnienie dla najwybitniejszych twórców techniki i organizatorów ruchu innowacji w Polsce. Do chwili obecnej medal ten otrzymało ponad dwieście osób zasłużonych dla ruchu innowacji oraz ponad trzydzieści innowacyjnych instytucji i podmiotów gospodarczych. Natomiast w 2018 r. prezes Rady Ministrów przyznał mi odznakę honorową „Za Zasługi dla Wynalazczości". Odznaka jest nadawana twórcom wyróżniającym się znaczącymi osiągnięciami, które przyczyniły się do rozwoju nauki i techniki oraz wpłynęły na poprawę efektywności działalności gospodarczej.

Co uważa Pani za największy sukces w swej pracy zawodowej jako naukowiec i nauczyciel akademicki, z czego jest Pani najbardziej dumna?

Największym moim sukcesem w pracy naukowej jest opracowanie opatrunków hydrożelowych nowej generacji. Rozwiązanie to zdobyło ogromne uznanie za granicą i otrzymało ponad pięćdziesiąt nagród na międzynarodowych wystawach wynalazków. Jako nauczyciel akademicki jestem niezwykle dumna z pań doktorantek, których jestem promotorem. Mam przyjemność pracować obecnie z Anną Drabczyk, Sonią Kudłacik-Kramarczyk i Magdaleną Głąb. Wszystkie trzy aktywnie uczestniczą w pracach naukowych, za co otrzymały już wiele nagród i wyróżnień.

Bożena Tyliszczak na Uniwersytecie Kalifornijskim w Berkeley (USA), gdzie na częściowo zalesionym kampusie można nawet spotkać… niedźwiedzia

To wspaniałe uczucie, kiedy podopieczni zaczynają osiągać sukcesy, które są zwieńczeniem ich dużego nakładu pracy.

Anna Drabczyk oraz Sonia Kudłacik-Kramarczyk w 2016 r. zostały laureatkami Konkursu „Młodzi Zdolni 2016 — Mój Pomysł dla Polski", za opracowanie innowacyjnego rozwiązania — materiałów hydrożelowych na bazie nanokurkuminy i nanocząstek złota jako opatrunków zwalczających zakażenia bakteryjne. Ponadto w 2018 r. wszystkie trzy panie zajęły pierwsze miejsce w konkursie „KoKoN 2018" w kategorii innowacja i nowe technologie za projekt pt. „Technologia otrzymywania innowacyjnych opatrunków hydrożelowych III generacji na bazie chitozanu, pochodzącego ze świerszczy z dodatkiem nanocząstek złota". Doktorantki te są również często wyróżniane na targach wynalazczości za swoje projekty oraz na konferencjach naukowych za najlepsze wystąpienia posterowe oraz ustne. Szczególnie wyróżnić należy zdobyte przez Sonię Kudłacik-Kramarczyk pierwsze miejsce za najlepszą prezentację na International Conference on Nanostructured Biomaterials and Biological Applications w Barcelonie w 2019 r. Z kolei Anna Drabczyk została w 2019 r. laureatką stypendium ministra nauki i szkolnictwa wyższego, a Magdalena Głąb zdobyła tytuł finalisty w kategorii nauki przyrodnicze i energetyka w ogólnopolskim Konkursie „Studencki Nobel 2019". Liczne nagrody oraz wyróżnienia moich podopiecznych są dla mnie dodatkową motywacją i ogromnym powodem do dumy.

Jakie stanowiska i pozycje w zarządzaniu zajmowała Pani w trakcie swej kariery akademickiej?

Podczas studiów doktoranckich aktywnie uczestniczyłam w pracach Samorządu Doktorantów PK, przy czym warto podkreślić, że były to pierwsze lata działalności tej doktoranckiej organizacji. W latach 2013–2017 byłam członkiem Rady Młodych Naukowców (organu doradczego ministra nauki i szkolnictwa wyższego) w kadencji IV oraz V. Ponadto w latach 2014–2017 pełniłam funkcję społecznego doradcy Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Czynnie uczestniczyłam w pracach gremiów doradczych — Grupy Roboczej ds. Krajowych Inteligentnych Specjalizacji — KIS 3 „Biotechnologiczne i chemiczne procesy, bioprodukty i produkty chemii specjalistycznej oraz inżynierii środowiska".

W ramach realizacji dokumentu pt. „Krajowa inteligentna specjalizacja", którego celem jest identyfikacja i wspieranie priorytetowych obszarów w zakresie badań, rozwoju i innowacji oparte na procesie przedsiębiorczego odkrywania, Ministerstwo Gospodarki uruchomiło w lipcu 2014 r. prace związane z utworzeniem grup roboczych ds. krajowych inteligentnych specjalizacji, organizując serię spotkań informacyjnych dla zainteresowanych podmiotów. W 2015 r. zostałam powołana uchwałą nr 755/15 Zarządu Województwa Małopolskiego z 18 czerwca 2015 r. do Grupy Roboczej ds. Regionalnej Strategii Innowacji „Chemia". Grupy robocze ds. małopolskich inteligentnych specjalizacji są największym forum współpracy województwa małopolskiego z firmami i innymi uczestnikami systemu innowacji. Mają pomóc w dostosowaniu polityki innowacyjnej Małopolski do potrzeb przedsiębiorstw, uczelni, jednostek badawczo-rozwojowych, otoczenia biznesu oraz użytkowników innowacji.

W 2018 r. zostałam powołana na członka zespołu ds. ewaluacji *ex ante* przy Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. Zespół ten pełni rolę doradczą w zakresie ewaluacji *ex ante* założeń nowo uruchamianych programów, projektów, wspólnych przedsięwzięć, których inicjatorem lub stroną jest Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Zadaniem ekspertów jest ocena projektów instrumentu wsparcia pod kątem komercjalizacji, efektywności wdrożeniowej i (lub) doskonałości naukowej.

Czy spotkała się Pani z przeszkodami (personalnymi, socjalnymi, strukturalnymi) podczas swej kariery inżynierskiej i naukowej? Czy zwracała się Pani do mentorów o wsparcie i uzyskiwała je?

Nie zwracałam się o pomoc do mentorów, mimo że obecnie sama jestem mentorką. W każdej pracy można spotkać się z przeciwnościami lub przeszkodami. Ważne jest, jak się te przeciwności przezwycięża i czy dana osoba chce się rozwijać naukowo i zawodowo.

Jak przedstawia się sytuacja w kwestii równości płci i równego traktowania kobiet i mężczyzn w Pani dziedzinie — w Polsce, ale też w innych krajach, w których Pani pracowała? Czy istnieją przepisy dotyczące równości i przeciwdziałania dyskryminacji? Czy miała Pani możliwość doświadczyć ich efektów?

Obecnie dużą wagę przykłada się do równego traktowania kobiet i mężczyzn. Kiedy studiowałam, większość osób z tytułem profesora stanowili mężczyźni. Kobiety w tamtych czasach często kończyły karierę naukową ze stopniem doktora. Obecnie kobiety stanowią bardzo liczną grupę pracowników naukowych na uczelniach. Sądzę, że „Ustawa 2.0" przyspieszyła i zmotywowała wiele osób do awansu naukowego. Do 30 kwietnia 2019 r. wiele osób złożyło dokumenty habilitacyjne lub profesorskie, w efekcie czego w najbliższym czasie grono kobiet ze stopniem doktora habilitowanego lub profesora znacznie się powiększy.

Na Uniwersytecie Stanforda obok rzeźby autorstwa Augusta Rodina

Czy miała Pani trudności w łączeniu obowiązków w pracy i w domu, ze względu na tradycyjne obowiązki kobiety w rodzinie? Jak sobie Pani radziła w pracy? Który okres jest Pani zdaniem najtrudniejszy dla kobiety podczas jej kariery akademickiej?

Nie spotkałam się z trudnościami w łączeniu obowiązków zawodowych i domowych. Uważam, że bardzo wiele zależy od umiejętności zarządzania czasem. Jeżeli dobrze się zaplanuje dzień czy tydzień, można znaleźć jeszcze czas na hobby.

Czy uważa Pani, że sprawy równości kobiet powinny być przedmiotem zainteresowania uczelnianej komisji etyki lub specjalnej komisji ds. równości? Czy dyskryminacja, przemoc, molestowanie, również molestowanie seksualne są problemami na uczelni?

Jeżeli zdarzają się jakieś sytuacje związane z dyskryminacją lub przemocą, to powinny być one przedmiotem zainteresowania uczelnianej komisji etyki lub specjalnej komisji ds. równości. Jestem zdania, że należy zapobiegać wszelkim negatywnym sytuacjom i jak najszybciej je rozwiązywać.

Jak, Pani zdaniem, można wpłynąć na zmianę stereotypowych postaw mężczyzn w odniesieniu do kobiet w miejscu pracy — w przypadku gdy mężczyźni nie zauważają i nie rozpoznają jako istotnego problemu równego traktowania kobiet i mężczyzn?

Uważam, że obecnie zmienia się sposób postrzegania kobiet w nauce. Większość osób zna zdjęcie z Solvay Conference z 1927 r., na którym jest wielu wybitnych uczonych i tylko jedna kobieta — Maria Skłodowska-Curie. Teraz kobiety pracują zawodowo i rozwijają się naukowo. Tak jak już wspomniałam, współczesne kobiety stanowią liczną grupę naukowców, coraz więcej kobiet jest na stanowiskach samodzielnych pracowników naukowych.

Czy miała Pani sposobność uczestniczyć w sieciach kobiet naukowców? Jeśli tak, to proszę o komentarz, jak funkcjonują takie sieci? Czy warto je tworzyć?

Od 2015 r. jestem mentorką w pierwszym w Polsce programie mentoringu kobiecego w branży technologicznej i nauce „Lean in STEM". Ideą programu jest partnerska relacja między mistrzynią (mentorką) a uczennicą (mentee), zorientowana na odkrywanie i rozwijanie potencjału uczennicy. Celem długoterminowym mentoringu jest wszechstronny rozwój jednostki, pomoc w efektywnym budowaniu ścieżki kariery zawodowej i wypracowaniu satysfakcjonującej postawy wobec życiowych wyzwań. Partnerami instytucjonalnymi programu „Lean in STEM" są: Ambasada USA, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych oraz Komisja Fulbrighta w Polsce.

Ponadto od 2017 r. aktywnie uczestniczę, również jako mentorka, w programie „Girls go start-up! Academy". Jest to pierwsza w Polsce akademia start-upowa dla kobiet. Inicjatywa realizowana jest przez Fundację Edukacyjną „Perspektywy" oraz Stowarzyszenie TOP 500 Innovators. Projekt ten finansowany był w ramach programu ministra nauki i szkolnictwa wyższego pod nazwą „DIALOG" w latach 2017–2019. Jego celem było wsparcie kobiet związanych z obszarem STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) w zdobywaniu wiedzy i umiejętności, w tworzeniu start-upów i realizacji takich przedsięwzięć w praktyce. Przez jedną edycję byłam również mentorką w programie „Top-Minds". Program ten jest inicjatywą Stowarzyszenia Top 500 Innovators i Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta. W ramach tego programu mentorzy i eksperci — absolwenci programu MNiSW Top 500 Innovators oraz programów Fulbrighta — mają za zadanie wspierać uczestników w podejmowaniu wyzwań i odnajdywaniu własnej ścieżki realizacji celów i zamierzeń, pomagać w rozwijaniu kompetencji interpersonalnych, a także wskazywać sposoby wzmocnienia poczucia wartości zawodowej i osobistej.

Programy mentoringowe są ważną częścią sieci naukowych. Należy jednak pamiętać, że w mentoringu ważne jest zaangażowanie mentora, ale również mentee. Jest to zupełnie inna relacja niż uczeń — nauczyciel.

Czy często zauważa Pani sytuacje, w których kobiety na wysokich stanowiskach nie pomagają innym kobietom w karierze? Jeżeli tak, to dlaczego?

To zdjęcie nie budzi wątpliwości, gdzie zostało wykonane…

Według mnie chęć pomocy w rozwoju i karierze innych nie jest związana z płcią, a charakterem danej osoby. Nie każdy ma ochotę być mentorem, może to wynikać z braku predyspozycji lub braku czasu.

Może Pani przekazać przesłanie dla młodych kobiet rozpoczynających karierę w inżynierii i w nauce?

Kariera inżyniera oraz naukowca daje wiele możliwości rozwoju. Wiąże się to z dużą satysfakcją życiową, a to przecież właśnie ona napędza nas do dalszego działania. W moim odczuciu studia inżynierskie oraz późniejsze możliwości zawodowe w dziedzinie inżynierii rozszerzają horyzonty oraz są niekończącym się polem wyzwań, które w chwili niepowodzenia mogą być ważną lekcją życia. Natomiast wyzwania pozytywnie zrealizowane są źródłem satysfakcji i spełnienia. A przecież o to chodzi nie tylko w karierze, ale także w życiu.

Rozmawiała: Lidia Żakowska
Zdjęcia: Ze zbiorów prywatnych Bożeny Tyliszczak

Dr hab. inż. Lidia Żakowska, prof. PK pracuje w Katedrze Systemów Transportowych na Wydziale Inżynierii Lądowej, kieruje projektem GEECCO na PK, realizowanym w ramach Programu „Horyzont 2020".
Tytuł wywiadu pochodzi od redakcji.

Na festiwalu muzyki cerkiewnej w Białymstoku

Nagroda dla „Cantaty”, wyróżnienie dla Marty Stós

Sukcesami zakończył się udział Akademickiego Chóru Politechniki Krakowskiej „Cantata” w XXXIX Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Cerkiewnej „Hajnówka 2020” w Białymstoku. Politechniczny zespół zajął drugie miejsce w kategorii amatorskich chórów świeckich. Jury festiwalu przyznało też wyróżnienie Marcie Stós — dyrygentce „Cantaty”.

Tegoroczny festiwal odbył się w nietypowych okolicznościach. Planowany — jak w latach poprzednich — na maj, z powodu nadejścia pandemii COVID-19 nie mógł się odbyć w przewidzianym terminie. Po pokonaniu wielu trudności został zorganizowany w dniach 17–20 września. Choroby chórzystów i dyrygentów wpłynęły na zredukowanie liczby uczestników. Ostatecznie w programie, oprócz zespołów polskich, znalazły się także występy śpiewaków z Bułgarii, Grecji, Łotwy i Węgier. Specjalnym koncertem galowym w ostatnim dniu festiwalu uczczono pamięć zmarłego 29 marca br. Krzysztofa Pendereckiego, który patronował poprzednim edycjom.

Chór „Cantata” przedstawił m.in. utwory: „Błagosłowi dusze moja Gospoda” Kiryła Stecenki, „Bogorodice Diewo” Siergieja Rachmaninowa, „Bogorodice Diewo” Arvo Pärta, „Otcze nasz” Andrieja Makora i „Alliłuja” Romualda Twardowskiego. Wśród amatorskich chórów świeckich, w kategorii, w której wystąpiła „Cantata”, pierwsze miejsce przypadło Olsztyńskiemu Chórowi „Bel Canto”, prowadzonemu przez Jana Połowianiuka, a miejsce trzecie — Zespołowi Wokalnemu „Esperimento” z Białegostoku pod kierunkiem Barbary Kornackiej.

Pracom międzynarodowego jury konkursu przewodniczył obchodzący w tym roku 90. urodziny Romuald Twardowski — kompozytor, prezes Fundacji „Muzyka Cerkiewna”, organizującej konkurs. Jubilatowi zadedykowano koncert otwierający festiwal. Pieczę nad całością wydarzenia sprawował Mikołaj Buszko, pomysłodawca i wieloletni dyrektor festiwalu. Przebieg imprezy transmitowany był w Internecie. *(R.)*

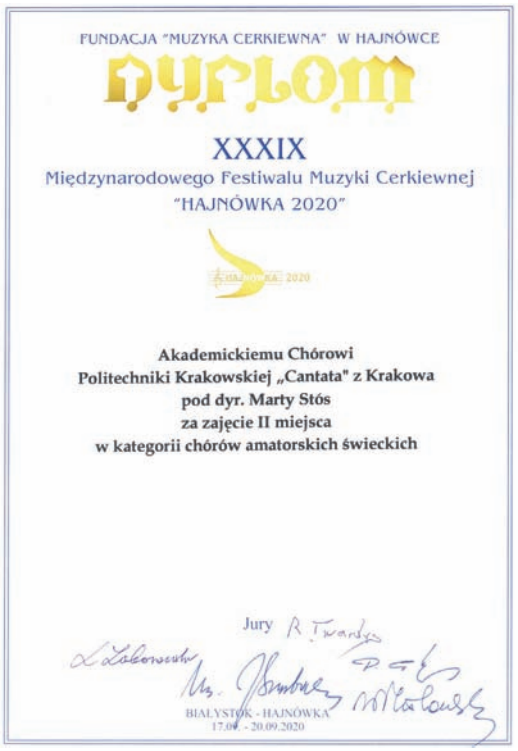
FUNDACJA "MUZYKA CERKIEWNA" W HAJNÓWCE

DYPLOM

XXXIX

Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Cerkiewnej

"HAJNÓWKA 2020"

Akademickiemu Chórowi
Politechniki Krakowskiej „Cantata" z Krakowa
pod dyr. Marty Stós
za zajęcie II miejsca
w kategorii chórów amatorskich świeckich

Jury

BIAŁYSTOK - HAJNÓWKA
17.09 - 20.09.2020

Występ „Cantaty” w Białymstoku. Na zdjęciu obok: Marta Stós, dyrygentka „Cantaty”

Piękno gór zapisane w… podczerwieni

Nagroda dla Jana Zycha za „Kopki w Pieninach”

Fotografik Politechniki Krakowskiej i nasz kolega redakcyjny Jan Zych został laureatem 40. edycji Międzynarodowego Konkursu Fotograficznego im. Jan Sunderlanda „Krajobraz Górski 2020”. Celem konkursu, organizowanego raz do roku przez Miejski Ośrodek Kultury w Nowym Targu, jest utrwalanie piękna krajobrazu górskiego, a także gromadzenie najciekawszych fotografii krajobrazu gór.

Na tegoroczną edycję wpłynęło około 450 prac od 85 osób, w tym fotografików z Czech, Słowacji, Hiszpanii i Indii. Jan Zych otrzymał Nagrodę Burmistrza Miasta Nowego Targu za pracę „Kopki w Pieninach”. Na konkurs zgłosił zdjęcia wykonane w Pieninach „zabytkową” — z dzisiejszego punktu widzenia — techniką fotografii analogowej. Użyty został negatyw Kodaka, uczulony na bliską podczerwień (około 750 nanometrów długości fali świetlnej). Zdjęcia przedstawiają widok na Trzy Korony od strony Dunajca.

(ps)

Lekkoatleci PK akademickimi wicemistrzami Polski

Trudne czasy pandemii nie przeszkodziły sportowcom Politechniki Krakowskiej w odniesieniu sukcesu na Akademickich Mistrzostwach Polski w lekkiej atletyce. Podczas zawodów, które odbyły się w dniach 13–16 września w Łodzi, reprezentująca PK drużyna mężczyzn zajęła dwukrotnie drugie miejsce — w klasyfikacji generalnej oraz w klasyfikacji uczelni technicznych. W poszczególnych dyscyplinach nasi zawodnicy zdobyli wiele medali.

Po złoto sięgnął Filip Kostkiewicz z Wydziału Informatyki i Telekomunikacji, zaliczając w skoku wzwyż wysokość 197 centymetrów. Dało mu to pierwsze miejsce w klasyfikacji uczelni technicznych, a także drugie miejsce w klasyfikacji klubów sportowych AZS i trzecią lokatę w klasyfikacji generalnej mistrzostw. Piotr Kidoń z Wydziału Mechanicznego w biegu na 400 metrów przez płotki, z wynikiem 54,43 sekundy, również zdobył trzy medale. Zajął drugie miejsce w klasyfikacji uczelni technicznych, trzecie miejsce w klasyfikacji generalnej i również trzecie miejsce w klasyfikacji klubów sportowych AZS (przyczynił się ponadto do sukcesów medalowych dwu naszych sztafet). Patryk Marmon z Wydziału Mechanicznego, uzyskawszy w biegu na 1500 metrów czas 3 minuty 57,33 sekundy, był drugi w klasyfikacji uczelni technicznych i trzeci w klasyfikacji klubów sportowych AZS. Jakub Stolarski z Wydziału Mechanicznego był trzeci w klasyfikacji uczelni technicznych, w biegu na 100 metrów, z czasem 11,22 sekundy.

Kapitan drużyny wicemistrzów kraju Krzysztof Pszczółka

Filipowi Kostkiewiczowi sukces zapewnił skok wzwyż na wysokość 197 centymetrów

Zespół Politechniki Krakowskiej prezentuje zdobyte medale

Zdobycze medalowe w klasyfikacji uczelni technicznych są też udziałem dwóch męskich sztafet reprezentujących PK. Sztafeta 4 x 100 metrów (Kamil Kubala z WIiT, Bartosz Osuch z WIŚiE, Piotr Kidoń z WM i Jakub Stolarski z WM) zajęła drugie miejsce. Sztafeta 4 x 400 metrów (Patryk Marmon z WM, Filip Buliński z WIŚiE, Patryk Bednarz z WM, Piotr Kidoń z WM) zajęła trzecie miejsce.

W klasyfikacji generalnej mężczyzn zwyciężyła Politechnika Gdańska, druga była Politechnika Krakowska, a trzecia Politechnika Łódzka. Do rywalizacji stanęło ponad osiemset zawodniczek i zawodników z siedemdziesięciu uczelni, w tym… czterokrotny mistrz świata w rzucie młotem Paweł Fajdek, który jest studentem Wyższej Szkoły — Edukacja w Sporcie. Politechnikę Krakowską reprezentowała dwudziestoszścioosobowa ekipa kobiet i mężczyzn, rywalizujących w czternastu konkurencjach. Kapitanem męskiej drużyny, która odniosła historyczny sukces, był Krzysztof Pszczółka, przewodniczący Samorządu Studentów PK.

(R.)
Zdjęcia: AZS PK

Więcej światła dla studentów

Od kilku miesięcy na terenie Osiedla Studenckiego PK w Czyżynach zwracają uwagę nowe latarnie, stojące wzdłuż alejek. Wykonane z prostokątnych profili aluminiowych są wyposażone w lampy LED. Zastosowano w nich soczewki, które dają efekt odbicia rozpraszającego, redukując olśnienie. Specjalnych soczewek użyto też w lampach o talerzowym kształcie, co zapewnia maksymalnie efektywną dystrybucję światła. Wymiany latarni dokonywano od połowy czerwca do połowy września. Ponadto dekoracyjne oświetlenie otrzymały maszty z logotypami ośmiu wydziałów, stojące przed budynkiem głównym PK przy ulicy Warszawskiej (na zdjęciach u dołu).

Zdjęcia: Jan Zych

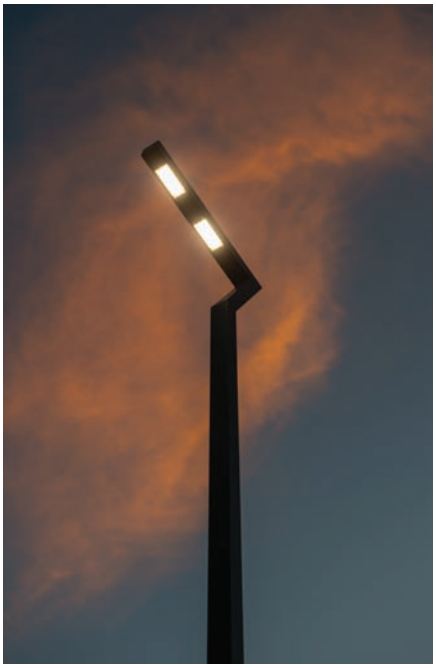

Współczesna perspektywa odbudowy miast polskich po II wojnie św
SZCZECIN
PK